

Opozorilo: Neuradno prečiščeno besedilo predpisa predstavlja zgolj informativni delovni pripomoček, glede katerega organ ne jamči odškodninsko ali kako drugače.

Neuradno prečiščeno besedilo Zakona o obrambi obsega:

- Zakon o obrambi (Uradni list RS, št. 82/94 z dne 30. 12. 1994),
- Zakon o spremembi in dopolnitvi zakona o obrambi – ZObr-A (Uradni list RS, št. 44/97 z dne 24. 7. 1997),
- Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o obrambi – ZObr-B (Uradni list RS, št. 87/97 z dne 29. 12. 1997),
- Odločba o razveljavitvi dela drugega odstavka 94. člena ter tretjega in četrtega odstavka 109. člena zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 13/98 z dne 20. 2. 1998),
- Zakon o materialni dolžnosti – ZMatD (Uradni list RS, št. 87/01 z dne 8. 11. 2001),
- Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o obrambi – ZObr-C (Uradni list RS, št. 47/02 z dne 29. 5. 2002),
- Popravek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o obrambi – ZObr-C (Uradni list RS, št. 67/02 z dne 26. 7. 2002),
- Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o obrambi – ZObr-D (Uradni list RS, št. 40/04 z dne 20. 4. 2004),
- Zakon o obrambi – uradno prečiščeno besedilo – ZObr-UPB1 (Uradni list RS, št. 103/04 z dne 23. 9. 2004),
- Zakon o dopolnitvi Zakona o obrambi – ZObr-E (Uradni list RS, št. 95/15 z dne 10. 12. 2015),
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o obrambi – ZObr-F (Uradni list RS, št. 139/20 z dne 9. 10. 2020).

ZAKON O OBRAMBI

(neuradno prečiščeno besedilo št. 9)

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen (namen zakona)

Ta zakon ureja vrsto, organizacijo in obseg obrambe države.

2. člen (namen obrambe)

Temeljni namen obrambe je odvratanje napada na državo ter obramba neodvisnosti, nedotakljivosti in celovitosti države. Ta namen se uresničuje tudi z vključevanjem in z aktivnim sodelovanjem države v mednarodnih varnostnih povezavah na podlagi mednarodnih pogodb.

3. člen (obrambni sistem)

(1) Obrambo države sestavljata vojaška in civilna obramba.

(2) Vojaško obrambo izvajajo samostojno ali v zavezništvu na podlagi mednarodnih pogodb, obrambne sile, ki jih sestavlja Slovenska vojska (v nadaljnjem besedilu: Slovenska vojska ali vojska).

(3) Civilna obramba obsega ukrepe državnih organov in organov lokalne samouprave za delovanje v vojni, gospodarsko in psihološko obrambo ter druge nevojaške oblike obrambe, ki jih izvajajo državljani, samoupravne lokalne skupnosti, državni organi, gospodarske družbe, zavodi in druge organizacije.

(4) Vojaška in civilna obramba države tvorita celoto.

(5) Obrambne zadeve so v državni pristojnosti.

4. člen **(spoštovanje mednarodnega vojnega prava)**

Vse oblike vojaške in civilne obrambe temeljijo in se izvajajo v skladu z načeli mednarodnega vojnega prava oziroma sprejetimi mednarodnimi obveznostmi.

5. člen **(pomen pojmov)**

V tem zakonu uporabljeni pojmi imajo naslednji pomen:

1. Vojaška obramba je obramba države z orožjem in drugimi vojaškimi sredstvi, izvaja pa jo Slovenska vojska samostojno ali skupaj z zavezniškimi vojskami.
2. Civilna obramba je celota ukrepov in dejavnosti državnih organov, organov lokalne samouprave, gospodarskih družb, zavodov in drugih organizacij ter državljanov in državljanek (v nadaljnjem besedilu: državljanov), s katerimi se z nevojaškimi sredstvi in načini podpira in dopolnjuje vojaška obramba države, zagotavlja delovanje oblasti ter preskrba, zaščita in preživetje prebivalstva v vojnem stanju.
3. Varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami je sistem, ki obsega varstvo ljudi, živali, premoženja, kulturne dediščine ter okolja pred naravnimi in drugimi nesrečami. Naravne nesreče so tiste, ki jih povzročijo naravne sile, druge nesreče pa so tiste, ki jih povzroči človek s svojo dejavnostjo in ravnanjem, pa tudi vojna, izredno stanje in druge oblike množičnega nasilja.
4. Izredno stanje se razglasi, kadar velika ali splošna nevarnost ogroža obstoj države. Izredno stanje se lahko razglasi, če grozi povečana nevarnost napada na državo oziroma nastane neposredna vojna nevarnost. Povečano nevarnost napada na državo oziroma neposredno vojno nevarnost lahko predstavlja tudi nevarnost oboroženega napada ali oborožen napad na državo ali države, s katerimi je Republika Slovenija v zavezništvu na podlagi mednarodnih pogodb.
5. Vojno stanje se razglasi ob vojaškem napadu na državo. Vojaški napad na katerikoli del države in s kakršnimikoli vojaškimi sredstvi in načini se šteje za napad na celo državo. Vojno stanje se lahko razglasi tudi ob oboroženem napadu na Republiko Slovenijo ali na državo oziroma države, s katerimi je Republika Slovenija v zavezništvu na podlagi mednarodnih pogodb. Za oborožen napad v skladu s tem zakonom se šteje tudi napad s sredstvi in na način, ki daje Republiki Sloveniji, napadeni zavezniški državi ali državam pravico do individualne ali kolektivne samoobrambe v skladu z ustanovno listino Organizacije združenih narodov.

6. Ukrepi za pripravljenost so celota organizacijskih, kadrovskih, tehničnih in drugih ukrepov ter aktivnosti, s katerimi se zagotovi načrtno, pravočasno in organizirano povečanje pripravljenosti za obrambo države in organiziran prehod v vojno stanje.
- 6.a Pripravljenost Slovenske vojske je stanje, ki odraža njeno sposobnost za izvrševanje z zakonom predpisanih nalog v miru in v vojni.
7. Slovenska vojska so vojaška poveljstva, enote, zavodi in druge vojaške sestave, ki so pod enotnim poveljstvom, z enotnimi oznakami pripadnosti Slovenski vojski in ki odkrito nosijo orožje.
8. Stalna sestava vojske je formacija, ki jo sestavljajo poklicni pripadniki vojske, to so vojaki, podčastniki, častniki in vojaški uslužbenci (v nadaljnjem besedilu: vojaške osebe) ter civilne osebe, ki delajo v vojski, vendar civilne osebe ne opravljajo vojaške službe.
9. Mirnodobna sestava vojske je formacija, ki jo sestavljajo poklicni pripadniki vojske, vojaški obvezniki na služenju vojaškega roka in pripadniki rezervne sestave, kadar so vpoklicani v vojaško službo.
10. Vojna sestava vojske je formacija, ki jo sestavljajo pripadniki stalne sestave, vojaški obvezniki na služenju vojaškega roka in pripadniki rezervne sestave, ki so razporejeni v vojno sestavo vojske.
11. Rezervna sestava so vsi vojaški obvezniki, ki niso pripadniki mirnodobne sestave in so dolžni služiti v rezervni sestavi. Pripadniki rezervne sestave so tudi državljani, ki sklenejo pogodbo o službi v rezervni sestavi.
12. Formacija je seznam funkcionalnih in kadrovskih dolžnosti, pogojev za njihovo opravljanje ter potrebnih materialnih sredstev in opreme, za vojaško poveljstvo, enoto ali zavod v stalni, mirnodobni in vojni sestavi ter njena kadrovska in materialna popolnitev.
13. Vojaška služba je opravljanje vojaških in drugih del v vojaških poveljstvih, enotah in zavodih ter drugih sestavah vojske in na določenih delovnih mestih v ministrstvu, pristojnem za obrambo (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo) ter v drugih državnih organih.
14. Vojaška oseba je oseba, ki opravlja vojaško službo.
- 14.a Delavec po tem zakonu je vojaška oseba, civilna oseba, ki poklicno dela v vojski ali druga oseba, ki poklicno opravlja upravne in strokovno tehnične naloge v ministrstvu (v nadaljnjem besedilu: delavec, ki poklicno opravlja delo na obrambnem področju, delavec na obrambnem področju ali delavec).
15. Upravne zveze so posebej organiziran sistem zvez za vodenje obrambe, ki povezuje državne organe, gospodarske družbe, zavode in druge organizacije, katerih dejavnost je posebnega pomena za obrambo, ter državne organe in Slovensko vojsko.
16. Obrambne priprave so celota organizacijskih, kadrovskih, tehničnih in drugih ukrepov ter dejavnosti za zagotovitev potrebne pripravljenosti vojaške in civilne obrambe ter za njuno izvajanje.
17. Vodja priprav civilne obrambe je predstojnik državnega organa, organ upravljanja gospodarske družbe, zavoda ali druge organizacije, katere dejavnost je posebnega pomena za obrambo, oziroma druge gospodarske družbe, zavoda ali organizacije, ki je dolžna opravljati proizvodnjo ali storitve v vojnem stanju, župan oziroma predsednik pokrajine.

II. DOLŽNOSTI IN PRAVICE DRŽAVLJANOV PRI OBRAMBI DRŽAVE

6. člen (vrste obrambnih dolžnosti)

- (1) Pri obrambi države imajo državljani v skladu z ustavo naslednje dolžnosti:
- vojaško dolžnost, ki jo uresničujejo v Slovenski vojski in v enotah za zveze;
 - delovno dolžnost, ki jo uresničujejo z opravljanjem del, ki so nujna za oskrbo Slovenske vojske, prebivalstva, delovanje državnih organov, organov lokalne samouprave in druge obrambne potrebe;

- materialno dolžnost, ki jo uresničujejo z dajanjem vozil, strojev, objektov in drugih sredstev za vojsko, državne organe ter druge obrambne potrebe.

(2) Državljan, ki mu je priznan ugovor vesti vojaški dolžnosti, sodeluje pri obrambi države tako, da nadomestno civilno službo praviloma opravi v civilni zaščiti ali v drugih silah za zaščito, reševanje in pomoč, oziroma se usposobi za zaščito in reševanje ter te dolžnosti opravlja tudi v vojni.

7. člen (pravica do samoobrambe)

(1) Državljanji imajo v vojnem stanju pravico, da se samoorganizirajo in vključijo v obrambo države.

(2) Državljanji iz prejšnjega odstavka so se dolžni podrediti najbližjemu vojaškemu poveljstvu ali enoti, do tedaj pa zagotoviti enotno poveljevanje, nošenje oznak pripadnosti Slovenski vojski, odkrito nošenje orožja in spoštovanje mednarodnega vojnega in humanitarnega prava.

(3) Za državljane iz prvega odstavka tega člena smiselno veljajo določbe, kot jih ta zakon določa za pravice in dolžnosti vojaških oseb.

8. člen (vojaška dolžnost)

Vojaško dolžnost ureja poseben zakon.

9. člen (izvrševanje delovne in materialne dolžnosti)

(1) Delovna dolžnost se izvršuje v vojnem ali izrednem stanju, če tako odloči Državni zbor Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Državni zbor).

(2) Materialna dolžnost se izvršuje v vojnem ali izrednem stanju, če tako določi Državni zbor, v miru pa le zaradi pregledov in vaj.

10. člen (delovna dolžnost)

(1) Delovno dolžnost izvajajo državljani, ki so stari najmanj 18 in ne več kot 63 (moški) oziroma 55 let (ženske) in so zdravstveno sposobni za delo.

(2) Med izvajanjem delovne dolžnosti delavci nimajo pravice do stavke.

(3) Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada) podrobneje uredi izvajanje delovne dolžnosti.

11. člen (materialna dolžnost)

(1) Državljan, ki je zavezan materialni dolžnosti, ima pravico do nadomestila za uporabo sredstev, ki jih je predal za obrambne potrebe.

(2) Materialna dolžnost se lahko naloži tudi pravnim osebam, razen za sredstva in opremo, ki so namenjena zaščiti in reševanju, zdravstvenemu varstvu ter delovanju organov za notranje zadeve.

(3) Za materialno dolžnost se šteje tudi začasna uporaba zemljišč ali objektov, na katerih se izvajajo mobilizacija vojske ali vojaške vaje.

(4) S posebnim zakonom se določi vrsto sredstev, opreme in nepremičnin, za katere pristojna organizacijska enota ministrstva (v nadaljnjem besedilu: upravni organ, pristojen za obrambne zadeve) lahko naloži materialno dolžnost za potrebe obrambe, varnosti, zaščite, reševanja in pomoči, vodenje evidence, postopek razporejanja in prevzema sredstev, način določanja nadomestila za uporabo sredstev ter način ugotavljanja škode in izplačevanja odškodnin na sredstvih, za katere je naložena materialna dolžnost.

12. člen (razporejanje)

(1) K opravljanju vojaške in delovne dolžnosti državljane razporedi upravni organ, pristojen za obrambne zadeve.

(2) Državljan, ki je razporejen k opravljanju vojaške dolžnosti, ne more biti razporejen na drugo dolžnost.

(3) Državljan, ki je razporejen na delovno dolžnost ali v civilno zaščito, oziroma opravlja operativne dolžnosti v drugih silah za zaščito, reševanje in pomoč, praviloma ne more biti razporejen na vojaško dolžnost.

(4) Vlada podrobneje predpiše kriterije za razporejanje na obrambne dolžnosti.

13. člen (dolžnost usposabljanja)

Državljan, ki je razporejen na vojaško ali delovno dolžnost, se je dolžan usposabljati za opravljanje te dolžnosti v skladu s predpisi.

14. člen (dolžnost varovanja tajnih obrambnih podatkov)

(1) Kdor se pri opravljanju obrambnih dolžnosti, pri delu ali kako drugače seznanja s tajnimi obrambnimi podatki, jih je dolžan varovati v skladu s predpisi, ki urejajo določanje, varovanje in dostop do tajnih podatkov državnih organov in varovanje tajnih obrambnih podatkov.

(2) Dolžnost varovanja obrambnih podatkov iz prejšnjega odstavka velja tudi po prenehanju dela ali opravljanja dolžnosti. Posameznika lahko dolžnosti varovanja obrambnih podatkov, ki so strogo tajni, izjemoma zaradi utemeljenih razlogov odveže vlada, tajnih obrambnih podatkov drugih stopenj tajnosti pa pristojni minister, če z zakonom ni določeno drugače.

(3) Vlada predpiše, kateri obrambni podatki se ne smejo vnašati v javne publikacije.

(4) Minister, pristojen za obrambo (v nadaljnjem besedilu: minister), predpiše merila za določanje tajnih obrambnih podatkov v skladu z zakonom ter splošne in posebne ukrepe za njihovo varovanje.

15. člen (dolžnost zglasitve)

(1) Državljan, ki je zavezan vojaški, delovni ali materialni dolžnosti, se je na podlagi poziva pristojnega organa dolžan zglasiti na določenem kraju in ob določenem času oziroma dostaviti materialno sredstvo.

(2) Če se vpoklicani ne odzove na poziv in ne opraviči svojega izostanka, lahko upravni organ, ki je izdal poziv, izda nalog, da ga privede policija.

16. člen (omejitev prostega gibanja)

(1) Poveljnik vojaškega teritorialnega poveljstva oziroma poveljnik bataljona, njemu enake ali višje enote, lahko v vojnem stanju, praviloma v sporazumu s policijo, prepove prosto gibanje na območju, kjer potekajo boji.

(2) Omejitev iz prejšnjega odstavka sme trajati le toliko časa, kolikor je to nujno potrebno.

17. člen (varstvo pri opravljanju obrambnih dolžnosti)

(1) Poškodba ali bolezen, ki nastane pri opravljanju delovne ali materialne dolžnosti, se šteje kakor poškodba pri delu ali poklicna bolezen. Državljan, ki se pri opravljanju vojaške dolžnosti poškoduje ali zboli, ima pravice po posebnih predpisih.

(2) Za poškodbo iz prejšnjega odstavka se šteje tudi poškodba, ki jo je državljan utrpel na poti z doma ali delovnega mesta na zbirališče, oziroma pri povratku po običajni poti do doma ali delovnega mesta.

(3) Družinski člani državljana, ki je izgubil življenje pri opravljanju obrambnih dolžnosti, imajo po njem pravico do pokojnine ter pravico do povračila stroškov prevoza in pogrebnih storitev, v skladu s predpisi o pokojninskem in invalidskem zavarovanju oziroma zdravstvenem zavarovanju.

(4) Osnova za odmero pravic po tem členu je povprečna mesečna plača na zaposlenega delavca v državi v zadnjem mesecu pred nastankom poškodbe, če je to za državljana ugodnejše.

(5) Stroške za zdravstveno, invalidsko in pokojninsko zavarovanje ter pravice iz prejšnjih odstavkov tega člena krije država, če državljan ni zavarovan na drugi podlagi.

18. člen (telesna okvara)

(1) Državljan, ki se je v miru pri opravljanju obrambnih dolžnosti poškodoval brez svoje krivde tako, da je njegov organizem okvarjen najmanj za 20% po predpisih o vojnih invalidih, ima pravico do enkratne denarne pomoči.

(2) Do enkratne denarne pomoči po prejšnjem odstavku je upravičen državljan tudi v primeru, kadar je njegov organizem okvarjen najmanj za 20% zaradi bolezni, ki je nastala ali se poslabšala neposredno zaradi opravljanja obrambnih dolžnosti.

(3) Do enkratne denarne pomoči iz prvega odstavka tega člena so upravičeni tudi družinski člani državljana, ki je pri opravljanju obrambnih dolžnosti izgubil življenje.

(4) Pravic iz prvega, drugega in tretjega odstavka tega člena ni mogoče uveljavljati zaradi poškodbe, okvare, bolezni ali smrti, ki je nastala v času dovoljenega ali nedovoljenega odhoda ali odsotnosti z opravljanja obrambne dolžnosti, zaradi delovanja ali aktivnosti, ki ni povezano z obrambno dolžnostjo.

(5) Vlada določi višino enkratne denarne pomoči, ki ne more biti nižja od 12 zjamčenih plač, ter postopek za uveljavljanje pravic iz prejšnjega in tega člena.

19. člen **(odškodninska odgovornost)**

(1) Državljan, ki je pri opravljanju obrambnih dolžnosti utrpel škodo, ima pravico do njenega povračila po splošnih predpisih.

(2) Državljan ali pravna oseba imata pravico do povračila dejanske škode, ki sta jo utrpela zaradi vojaških vaj.

(3) Državljan, ki je med izvajanjem obrambnih dolžnosti ali v zvezi z njimi, namenoma ali iz velike malomarnosti povzročil škodo, odgovarja po predpisih, ki urejajo odškodninsko odgovornost javnih uslužbencev.

(4) Minister predpiše postopek za ugotavljanje škode in izplačilo odškodnine iz drugega odstavka tega člena.

20. člen **(zbiranje in varstvo osebnih podatkov)**

(1) Upravni organ, pristojen za obrambne zadeve, zbira, obdeluje, uporablja in hrani naslednje osebne podatke:

1. državljanih, ki bodo v tekočem letu dopolnili 17 let starosti, podatke o enotni matični številki, imenu in priimku, datumu in kraju rojstva, stalnem in začasnem prebivališču, zdravstvenem stanju, družinskem stanju, šolski izobrazbi, zaposlitvi in poklicu, vojaško strokovni usposobljenosti in znanjih, pomembnih za vojaške dolžnosti, zato da se ugotovi njihova sposobnost za vojaško službo, izvajanje vojaške dolžnosti ter jim določi raspored v vojski;
2. državljanih, ki želijo opraviti prostovoljno služenje vojaškega roka, prostovoljno opravljati vojaško službo v rezervni sestavi, delati v stalni sestavi Slovenske vojske ali poklicno opravljajo delo na obrambnem področju, poleg podatkov iz prejšnje točke še podatke o predkaznovanosti v skladu z zakonom o javnih uslužbencih, zato da se zagotovi izvrševanje njihovih pravic in dolžnosti v skladu s tem zakonom;
3. državljanih, ki vodijo priprave civilne obrambe, podatke o enotni matični številki, imenu in priimku, rojstvu in podatke o zaposlitvi ter prebivališču, zato da se zagotovi ažurnost priprav civilne obrambe;

4. družinskih članih pripadnikov Slovenske vojske in enot za zveze, podatke o enotni matični številki, podatke o imenu in priimku, rojstvu, prebivališču in zaposlitvi, zaradi izplačila preskrbnin v vojnem stanju;
5. osebah, ki jih na zahtevo organov, gospodarskih družb, zavodov in drugih organizacij razporedi na delovno dolžnost, podatke o enotni matični številki, imenu in priimku, rojstvu, prebivališču in delovnem mestu oziroma dolžnosti, na katero so razporejene, zato da se zagotovi ažurnost priprav za izvajanje delovne dolžnosti;
6. vrsti, zmogljivosti, stanju transportnih in drugih sredstev ter o enotni matični številki imenu in priimku ter prebivališču lastnikov in uporabnikov teh sredstev oziroma zemljišč in objektov, zaradi popolnitve vojske ter drugih obrambnih potreb.

(2) Upravni organ, pristojen za obrambne zadeve, v skladu s prejšnjim odstavkom vodi zbirke osebnih podatkov o vojaških obveznikih, pripadnikih Slovenske vojske in študentih, pripadnikih enot za zveze, lastnikih ali uporabnikih materialnih sredstev, ki jim je naložena materialna dolžnost, vodjih priprav civilne obrambe, upravičencih do preskrbnin in razporejenih na delovno dolžnost.

(3) Upravni organ iz prejšnjega odstavka je v skladu z zakonom odgovoren za varstvo osebnih podatkov iz prvega odstavka tega člena.

(4) Ministrstvo vodi zbirne podatke v skladu s prvim in drugim odstavkom tega člena.

21. člen **(posredovanje osebnih podatkov)**

(1) Upravni organ, pristojen za obrambne zadeve, lahko osebne podatke iz prejšnjega člena posreduje:

1. vojaškemu poveljstvu, enoti ali zavodu ter organu, v katerega je državljan razporejen na podlagi vojaške dolžnosti, oziroma službi, pristojni za izplačilo preskrbnin;
2. organu, gospodarski družbi, zavodu in drugi organizaciji, kamor je državljan razporejen na podlagi delovne dolžnosti;
3. vojaškemu poveljstvu, enoti ali zavodu, organu, gospodarski družbi, zavodu in drugi organizaciji, v katero je razporejeno transportno ali drugo sredstvo, zemljišče ali objekt na podlagi materialne dolžnosti.

(2) Vojaško poveljstvo, enota ali zavod, organ, gospodarska družba, zavod in druga organizacija ter služba iz prejšnjega odstavka so v skladu z zakonom odgovorni za varstvo osebnih podatkov, ki so jih prejeli od upravnega organa, pristojnega za obrambne zadeve.

22. člen **(zbiranje osebnih podatkov in pravica do vpogleda)**

(1) Organi in službe, ki zbirajo osebne podatke iz 20. člena tega zakona, so jih dolžni dati na razpolago upravnemu organu, pristojnemu za obrambne zadeve, na njegovo zahtevo.

(2) Upravni organ iz prejšnjega odstavka neposredno zbira osebne podatke iz 20. člena tega zakona le, če jih ni mogoče pridobiti iz obstoječih zbirk podatkov.

(3) Vsakdo ima pravico do vpogleda v osebne podatke, ki jih o njem vodi upravni organ, pristojen za obrambne zadeve.

(4) Upravni organ iz prejšnjega odstavka je dolžan v osmih dneh od dneva vložitve pisnega zahtevka vsakogar seznaniti z osebnimi podatki, ki jih o njem vodi.

(5) Osebni podatki iz 20. člena tega zakona se uničijo, ko prenehata rok in namen, za katera so se zbirali.

23. člen **(prijava spremembe osebnih podatkov)**

Vojaški obvezniki, državljani ali pravne osebe, ki jim je naložena materialna dolžnost, obvezniki delovne dolžnosti in vodje priprav civilne obrambe so upravnemu organu, pristojnemu za obrambne zadeve, dolžni sporočiti spremembo osebnih podatkov iz 20. člena tega zakona oziroma uničenje ali odtujitev materialnega sredstva, za katero jim je naložena materialna dolžnost, v 15 dneh po nastanku spremembe.

III. OBRAMBNI UKREPI

1. Ukrepi za pripravljenost

24. člen **(ukrepi za pripravljenost)**

(1) S pripravami za izvajanje ukrepov za pripravljenost se zagotavlja postopen in organiziran prehod Slovenske vojske in izvajalcev civilne obrambe na delovanje v vojnem stanju. Priprave za izvajanje ukrepov za pripravljenost obsegajo tudi priprave civilne zaščite.

(2) Vlada določa priprave za izvajanje ukrepov za pripravljenost.

(3) Ob povečanju nevarnosti napada na državo ali v neposredni vojni nevarnosti vlada predlaga Državnemu zboru uveljavitev potrebnih ukrepov za pripravljenost. Ob neposredni vojni nevarnosti vlada lahko predlaga tudi razglasitev izrednega stanja, mobilizacijo in uporabo Slovenske vojske ter druge nujne ukrepe.

(4) Ministrstvo skrbi za prenos in seznanjanje z ukrepi za pripravljenost ter usklajuje priprave za njihovo izvajanje.

2. Mobilizacija

25. člen **(mobilizacija)**

(1) Mobilizacija obsega postopke in aktivnosti, s katerimi Slovenska vojska in državni organi v skladu z načrti preidejo na delovanje v vojnem stanju, ostali izvajalci civilne obrambe in civilna zaščita pa v stanje pripravljenosti za izvajanje nalog v vojni.

(2) Mobilizacija je po obsegu delna ali splošna, po načinu izvedbe pa tajna ali javna.

(3) O splošni mobilizaciji odloča Državni zbor na predlog vlade. O mobilizaciji Slovenske vojske odloča predsednik republike na predlog vlade.

(4) O mobilizaciji državnih organov in drugih izvajalcev civilne obrambe ter civilne zaščite odloča vlada. O preverjanju mobilizacijske pripravljenosti odloča minister.

(5) Ministrstvo skrbi za usklajenost mobilizacijskih priprav ter prenos povelij za izvajanje mobilizacije.

(6) Vlada podrobneje uredi postopek in način izvajanja mobilizacije.

26. člen (kurirska služba)

(1) Ministrstvo organizira in ureja kurirsko službo za izvajanje mobilizacije.

(2) Kurirska služba se praviloma popolnjuje z vojaškimi obvezniki, ki so izenačeni s položajem pripadnikov enot za zveze.

(3) Organi lokalne samouprave so dolžni pomagati pri organizaciji kurirske službe in izvajanju mobilizacije.

27. člen (odgovornost za izvedbo mobilizacije)

Za izvedbo mobilizacije so odgovorni minister, vojaški poveljniki, vodje priprav civilne obrambe in poveljniki civilne zaščite.

3. Obrambne potrebe

28. člen (prostorski akti in infrastrukturni objekti)

(1) V državnih, občinskih in skupnih prostorskih aktih se mora upoštevati obrambne potrebe in zagotoviti medsebojno usklajenost prostorskih aktov pri določanju teh potreb.

(2) Pri projektiranju in gradnji železniških prog in objektov na njih, državnih cest in objektov na njih, mednarodnih letališč ter telekomunikacijskih in energetskih povezav ter objektov širšega pomena, se mora upoštevati obrambne potrebe.

(3) Ministrstvo daje soglasje k prostorskim aktom pred njihovim sprejemom z vidika upoštevanja obrambnih potreb in njihove medsebojne usklajenosti v prostorskih aktih ter soglasja k projektom iz prejšnjega odstavka pred izdajo gradbenega dovoljenja.

(4) Vlada določi vrsto obrambnih potreb, ki jih je treba upoštevati v prostorskih aktih ter pri projektiranju in gradnji objektov. Vlada podrobneje določi tudi vrsto objektov, pri katerih se mora upoštevati obrambne potrebe.

29. člen (obrambni objekti in okoliši)

(1) Vlada določi objekte in okoliše objektov, ki so posebnega pomena za obrambo ter predpiše ukrepe za njihovo varovanje.

(2) Okoliš iz prejšnjega odstavka je funkcionalno, ograjeno ali neograjeno zemljišče vojaškega ali drugega objekta, ki je posebnega pomena za obrambo ter varnostni pas ali območje, ki je potrebno za varno uporabo takega objekta. Kot okoliš posebnega pomena za obrambo se lahko določi tudi območje, predvideno za razmestitev vojske.

(3) Ministrstvo daje soglasje k prometu z zemljišči v okoliših iz tega člena, če obrambni interes ni zavarovan z drugimi predpisi ter soglasje za meritve, snemanje in raziskave v teh okoliših in objektih, posebnega pomena za obrambo.

(4) Ne glede na prvi odstavek tega člena, se v načrtih uporabe vojske lahko določijo pomembni energetske, transportni, proizvodni, telekomunikacijski in drugi podobni objekti ter sedeži organov oblasti na ravni države, kot objekti, pomembni za obrambo države. Njihovo varovanje, vključno z zračnim prostorom nad temi objekti, obalo in pripadajočim akvatorijem pred temi objekti, izvaja tudi vojska v skladu z načrti in po predhodni odobritvi vlade.

(5) Zračni prostor države nadzoruje in varuje vojska v skladu z načrti, predpisi in mednarodnimi pogodbami.

30. člen **(dela posebnega pomena za obrambo)**

Minister določi dela v vojaških poveljstvih, enotah ter v ministrstvu, ki so posebnega pomena za obrambo, in ukrepe za njihovo varovanje.

31. člen **(aerosnemanje in raziskave)**

(1) Aerosnemanja za izdelavo kartografskih publikacij lahko opravljajo le pravne osebe, ki jih pooblasti vlada.

(2) Tuje fizične in pravne osebe, ki opravljajo raziskovanja na področjih, za katera je predpisano, da so pomembna za obrambo, morajo predhodno pridobiti soglasje ministrstva ter ministrstva, pristojnega za raziskovalno dejavnost.

4. Strokovne obveščevalne, protiobveščevalne in varnostne naloge obrambe

32. člen **(obveščevalne in protiobveščevalne ter varnostne naloge)**

(1) Obveščevalne in protiobveščevalne naloge obsegajo zbiranje, dokumentiranje in analiziranje informacij ter podatkov, ki so pomembni za obrambne interese države oziroma varovanje takih podatkov, zlasti pa:

- ugotavljanje in ocenjevanje vojaških in politično varnostnih razmer ter vojaških zmogljivosti izven države, ki so posebnega pomena za varnost države;
- zbiranje in ocenjevanje podatkov o razmerah na območjih, kjer med izvrševanjem obveznosti, prevzetih v mednarodnih organizacijah, oziroma pri opravljanju vojaške službe delujejo tudi pripadniki Slovenske vojske;
- odkrivanje in preprečevanje dejavnosti obveščevalnih služb vojaških organizacij ter drugih organov in organizacij, ki ogrožajo obrambne interese države, Slovensko vojsko ali ministrstvo.

- (2) Varnostne naloge na obrambnem področju so:
- odkrivanje, preiskovanje in preprečevanje ogrožanja varnosti določenih oseb, delovnih mest, objektov in okolišev, ki jih uporablja ministrstvo in Slovenska vojska v državi ali zunaj nje ter podatkov o razvoju ali proizvodnji določenega vojaškega orožja ali opreme;
 - preiskovanje kaznivih dejanj v skladu z zakonom;
 - proučevanje in predlaganje rešitev za fizično in tehnično varovanje;
 - operativno varovanje določenih oseb, delovnih mest, objektov in okolišev, ki so posebnega pomena za obrambo;
 - varnostno preverjanje oseb v skladu s predpisi;
 - usmerjanje dela vojaške policije pri opravljanju določenih varnostnih nalog v skladu s tem zakonom.

(3) Obveščevalne in protiobveščevalne ter varnostne naloge na obrambnem področju opravlja obveščevalno varnostna služba ministrstva.

(4) Elektronsko spremljanje mednarodnih sistemov zvez, pomembnih za obrambne interese države, opravljajo za obveščevalno varnostno službo ministrstva in druge potrebe, enote za elektronsko bojevanje Slovenske vojske.

(5) Ne glede na tretji odstavek tega člena, štabni varnostni organi Slovenske vojske izvajajo preventivne naloge protiobveščevalne zaščite poveljstev, enot in zavodov vojske, štabno varnostne naloge ter usmerjajo in vodijo delo vojaške policije, razen pri preiskovanju kaznivih dejanj v skladu s tem zakonom, ki je v pristojnosti obveščevalno varnostne službe ministrstva. Štabni varnostni organ generalštaba strokovno vodi in usmerja delovanje podrejenih štabnih varnostnih organov ter sodeluje z obveščevalno varnostno službo ministrstva.

33. člen (obveščevalno varnostna služba)

(1) Obveščevalno varnostna služba iz prejšnjega člena se organizira kot organizacijska enota ministrstva, ki ima lahko svoje izpostave v Slovenski vojski.

(2) Podatki in informacije, zbrane pri opravljanju obveščevalnih in protiobveščevalnih ter varnostnih nalog, so podlaga za analitične in operativne ocene, opravljanje štabno varnostnih nalog v vojski, izdelavo načrtov uporabe vojske in drugih obrambnih priprav ter za načrtovanje in izvajanje obrambnih ukrepov. S pomembnejšimi ugotovitvami obveščevalno varnostna služba ministrstva seznanja ministra, načelnika generalštaba, predsednika vlade, predsednika republike in po odločitvi predsednika vlade druge organe.

(3) Če pri opravljanju nalog iz prejšnjega člena obveščevalno varnostna služba ministrstva ali vojaška policija zazna oziroma odkrije kaznivo dejanje, storjeno izven ministrstva ali Slovenske vojske, o tem brez odlašanja obvesti policijo in ji zadevo preda v nadaljnji postopek.

(4) Če policija ali Slovenska obveščevalno-varnostna agencija pri opravljanju svojih nalog ugotovi, da obstajajo utemeljeni razlogi za sum, da je vojaška oseba izvršila, izvršuje ali bo izvršila kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti, o tem brez odlašanja obvesti obveščevalno varnostno službo ministrstva. Če policija vojaško osebo zaloti pri kaznivem dejanju, ki ga v skladu z zakonom preiskuje obveščevalno varnostna služba ministrstva, ali če pri kaznivem dejanju zaloti vojaškega obveznika, ki služi vojaški rok, ga pridrži do prihoda vojaške policije.

(5) Obveščevalno varnostna služba ministrstva pri opravljanju svojih nalog sodeluje z ministrstvom, pristojnim za notranje zadeve, policijo in Slovensko obveščevalno-varnostno agencijo in z njimi izmenjuje obveščevalne informacije. Obveščevalno varnostna služba ministrstva lahko izmenjuje obveščevalne informacije s tujimi vojaškimi obveščevalnimi in varnostnimi službami po predhodnem soglasju ministra.

(6) Minister določi pravila za izvajanje nalog obveščevalno varnostne službe po predhodnem soglasju vlade.

34. člen (pooblastila)

(1) Delavci obveščevalno varnostne službe ministrstva, ki opravljajo obveščevalne in protiobveščevalne naloge iz prvega odstavka 32. člena tega zakona in ki jih določi minister, imajo pooblastila, kot jih zakon določa za delavce Slovenske obveščevalno-varnostne agencije. Pooblašteni delavci zbirajo obveščevalne podatke s tajnim sodelovanjem, s posebnimi oblikami pridobivanja podatkov pod pogoji in na način, predpisan za Slovensko obveščevalno-varnostno agencijo.

(2) Delavci obveščevalno varnostne službe ministrstva, ki opravljajo varnostne naloge in ki jih določi minister, imajo v skladu s tem zakonom pri preprečevanju, odkrivanju in preiskovanju kaznivih dejanj v ministrstvu in Slovenski vojski pooblastila, kot jih zakon določa za policijo. Delavci varnostno obveščevalne službe ministrstva, ki opravljajo varnostne naloge, ne morejo imeti tudi pooblastil iz prejšnjega odstavka.

(3) Delavci obveščevalno varnostne službe ministrstva iz prejšnjega odstavka lahko pri opravljanju nalog uporabijo s predpisi dovoljene posebne ukrepe po postopku, pod pogoji ter v obsegu, kot je to z zakonom določeno za policijo.

(4) Delavci obveščevalno varnostne službe ministrstva iz prvega in drugega odstavka tega člena pridobijo pooblastila, določena s tem zakonom, če predhodno uspešno opravijo usposabljanje po programu, ki ga predpiše minister. Delavec je dolžan vsaka tri leta opraviti preizkus usposobljenosti, ki ga predpiše minister. Delavec, ki preizkusa ne opravi uspešno, izgubi vsa pooblastila za delo v obveščevalno varnostni službi ministrstva in se prerezporedi na delo, ki ustreza njegovi izobrazbi oziroma na drugo dolžnost.

(5) Pooblašteni delavci, ki opravljajo obveščevalne in protiobveščevalne ter varnostne naloge, se pri izvrševanju nalog praviloma izkazujejo s službeno izkaznico. Delavci obveščevalno varnostne službe, ki so razporejeni v vojno organizacijo službe, lahko pooblastila, določena s tem zakonom, uporabljajo le, kadar so vpoklicani in kadar opravljajo službo.

(6) Pooblašteni delavci obveščevalno varnostne službe se v zvezi z delom v službi v postopkih pred sodišči in upravnimi organi lahko izkazujejo s službeno izkaznico.

(7) Delavci obveščevalno varnostne službe imajo pravico nositi službeno orožje.

(8) Pri določanju in izvrševanju pooblastil iz tega člena ima minister pristojnosti, kot jih zakon določa ministru, pristojnemu za notranje zadeve, oziroma generalnemu direktorju policije in predstojniku Slovenske obveščevalno-varnostne agencije.

35. člen (varnostno preverjanje oseb)

(1) Varnostno preverjanje oseb, kot posebna oblika zbiranja osebnih in drugih podatkov, se izvaja zaradi preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja:

1. ogrožanja oseb, delovnih mest in dolžnosti, za katere se v skladu s tem zakonom lahko sklene delovno razmerje brez predhodne javne objave, ali na katerih se opravljajo upravne in strokovne zadeve na področju obrambe;
2. ogrožanja oseb, del in dolžnosti v vojaških poveljstvih, enotah in ministrstvu, ki so določena kot posebnega pomena za obrambo;
3. ogrožanja vojaških poveljstev, enot in zavodov ter objektov in okolišev, ki so posebnega pomena za obrambo.

(2) Varnostno preverjanje se opravi tudi zaradi preprečevanja ogrožanja opravljanja vojaške službe na dolžnostih podčastnikov in častnikov ter za opravljanje vojaških dolžnosti v diverzantskih in gardnih enotah ter enotah vojaške policije. Varnostno preverjanje se opravi v skladu s to določbo tudi za vojaške obveznike, ki se bodo usposobili ali razporedili na navedene dolžnosti ter osebe, ki želijo poklicno opravljati vojaško službo.

(3) Varnostno preverjanje iz 3. točke prvega in drugega odstavka tega člena obsega poleg osebnih podatkov tudi preverbo podatkov o ožjih družinskih članih, prejšnjih delodajalcih in predkaznovanosti.

(4) Varnostno preverjanje iz 1. in 2. točke prvega odstavka tega člena in varnostno preverjanje za pridobitev dovoljenja za dostop do tajnih podatkov, obsega preverbo podatkov, določenih s predpisi za pridobitev dovoljenja za dostop do tajnih podatkov. Varnostno preverjanje po tem in prejšnjem odstavku se opravi po predhodni privolitvi osebe, za katero se varnostno preverjanje zahteva.

(5) Varnostno preverjanje oseb po tem členu in predpisih za pridobitev dovoljenja za dostop do tajnih podatkov na obrambnem področju, lahko opravljajo samo delavci obveščevalno varnostne službe ministrstva, ki imajo pooblastila iz drugega odstavka 34. člena tega zakona.

(6) Oseba, za katero se z varnostnim preverjanjem ugotovi obstoj varnostnega zadržka, ne more začeti delati oziroma nadaljevati z delom na določenem delovnem mestu oziroma dolžnosti in ji delovno razmerje v ministrstvu preneha z dnem dokončnosti akta o prenehanju delovnega razmerja. Če gre za pripadnika vojne sestave, mu preneha razpored na določeni dolžnosti v vojni sestavi. Za osebo, ki ne privoli v varnostno preverjanje, se šteje, da ne izpolnjuje varnostnih pogojev za opravljanje del ali dolžnosti, ki jih opravlja oziroma želi opravljati.

(7) Kadar pooblaščen delavci obveščevalno varnostne službe ministrstva zbirajo podatke zaradi varnostnega preverjanja oseb v skladu s tem zakonom ter predpisi za pridobitev dovoljenj za dostop do tajnih podatkov na obrambnem področju iz obstoječih zbirk podatkov, so jih organi, službe in druge organizacije, ki te podatke zbirajo, dolžni posredovati obveščevalno varnostni službi ministrstva na njeno pisno zahtevo. Če teh podatkov ni v obstoječih zbirkah, jih pooblaščen delavci obveščevalno varnostne službe ministrstva zberejo neposredno.

(8) Kadar obveščevalno varnostna služba zbira osebne in druge podatke v skladu s tem zakonom, o tem ni dolžna obvestiti posameznika, na katerega se podatki nanašajo, če bi to onemogočilo ali otežilo izvršitev nalog obveščevalno varnostne službe.

(9) V primeru iz prejšnjega odstavka lahko na zahtevo ministra državni organi in organizacije z javnimi pooblastili seznanijo osebo, na katero se osebni podatki nanašajo, šele po preteku petih let od posredovanja podatkov obveščevalno varnostni službi.

36. člen (zbirke podatkov)

(1) Obveščevalno varnostna služba ministrstva vodi zbirke osebnih podatkov v zvezi z opravljanjem obveščevalnih in protiobveščevalnih ter varnostnih nalog iz svoje pristojnosti pod pogoji ter na način in v obsegu, kot je predpisan za policijo in Slovensko obveščevalno-varnostno agencijo.

(2) Obveščevalno varnostna služba vodi v skladu s svojimi pristojnostmi tudi druge evidence in zbirke podatkov pod pogoji ter na način in v obsegu, kot je predpisan za policijo in Slovensko obveščevalno-varnostno agencijo.

IV. SLOVENSKA VOJSKA

1. Naloge in organizacija

37. člen (naloge vojske)

- (1) Naloge Slovenske vojske so:
- izvaja vojaško izobraževanje in usposabljanje za oborožen boj in druge oblike vojaške obrambe;
 - zagotavlja potrebno ali zahtevano pripravljenost;
 - ob napadu na državo izvaja vojaško obrambo;
 - ob naravnih in drugih nesrečah v skladu s svojo organizacijo in opremljenostjo sodeluje pri zaščiti in reševanju;
 - izvršuje obveznosti, ki jih je država sprejela v mednarodnih organizacijah in z mednarodnimi pogodbami.

(2) Slovenske vojske ni dovoljeno uporabljati za politično ali strankarsko dejavnost ali namen.

(3) O sodelovanju vojske pri zaščiti in reševanju odloča vlada, v nujnih primerih pa minister na predlog poveljnika civilne zaščite Republike Slovenije oziroma načelnik generalštaba po pooblastilu ministra.

(4) Slovenska vojska lahko sodeluje s policijo pri širšem varovanju državne meje v notranjosti državnega ozemlja v skladu z načrti in po predhodni odločitvi vlade. Pripadniki Slovenske vojske pri opravljanju teh nalog nimajo policijskih pooblastil.

37.a člen (izjemna pooblastila vojske)

(1) Če to zahtevajo varnostne razmere, lahko Državni zbor na predlog vlade z dvotretjinsko večino glasov navzočih poslancev odloči, da pripadniki Slovenske vojske, skupaj s policijo, izjemoma, pri širšem varovanju državne meje, v skladu z načrti in po predhodni odločitvi vlade iz četrtega odstavka prejšnjega člena, izvajajo tudi naslednja pooblastila:

1. opozarjajo;
2. napotujejo;
3. začasno omejujejo gibanje oseb;
4. sodelujejo pri obvladovanju skupin in množic.

(2) Pooblastila iz prejšnjega odstavka izvajajo pod pogoji, ki so predpisani za policiste.

(3) O opravljenih pooblastilih iz prvega odstavka tega člena nemudoma obvestijo policijo.

(4) Državni zbor v aktu iz prvega odstavka tega člena določi rok, v katerem lahko pripadniki Slovenske vojske izvajajo pooblastila iz prvega odstavka tega člena, in ki sme trajati le nujno potreben čas za izvedbo, vendar ne več kot tri mesece. Obdobje iz prejšnjega stavka se lahko pod istimi pogoji ponovno podaljša.

38. člen **(sestav vojske)**

(1) Slovenska vojska ima stalno, mirnodobno in vojno sestavo.

(2) Vojna sestava obsega pripadnike stalne in mirnodobne sestave ter pripadnike rezervne sestave, razporejene v vojsko, in materialna sredstva iz popisa.

(3) Vojna sestava se organizira in pripravlja v miru.

39. člen **(organizacija poveljstev)**

(1) Slovensko vojsko sestavljajo generalštab, kot organ v sestavi ministrstva, ter njemu podrejena poveljstva, enote in zavodi.

(2) Generalštab je najvišji vojaški strokovni organ za poveljevanje z vojsko. Opravlja vojaške strokovne naloge, ki se nanašajo na razvoj, načrtovanje, organizacijo, usposabljanje in delovanje Slovenske vojske.

(3) Operativno poveljstvo se organizira za poveljevanje z združenimi taktičnimi in taktičnimi enotami ter vojaškimi teritorialnimi poveljstvi.

(4) Vojaško teritorialno poveljstvo se organizira za poveljevanje z dopolnilnimi silami na določenem območju državnega ozemlja ter za sodelovanje z nosilci civilne obrambe.

(5) Območje odgovornosti operativnega in vojaškega teritorialnega poveljstva določi minister na predlog načelnika generalštaba.

(6) Zavodi se praviloma organizirajo za izvajanje vojaškega izobraževanja in usposabljanja ter za opravljanje drugih nebojnih vojaških nalog.

(7) Poveljstva, enote in zavode ustanavlja, organizira, popolnjuje in opremlja ministrstvo v skladu s splošnim dolgoročnim programom razvoja in opremljanja vojske.

40. člen **(organizacija vojske)**

(1) Glede na namen je Slovenska vojska sestavljena iz sil za posredovanje, glavnih in dopolnilnih sil.

(2) Sile za posredovanje sestavljajo enote, namenjene za delovanje na območju celotne države ter usposobljene in opremljene za izvajanje obveznosti, ki jih je država sprejela v mednarodnih organizacijah in z mednarodnimi pogodbami.

(3) Glavne sile sestavljajo združene taktične in taktične enote, namenjene in opremljene za delovanje na območju celotne države in izven nje ter za izvajanje vseh oblik in sestavin bojevanja.

(4) Dopolnilne sile sestavljajo enote, organizirane po teritorialnem načelu. Namenjene so za bojni nadzor ozemlja, bojno zavarovanje objektov posebnega pomena za obrambo, oviranje, logistično oskrbo in druge naloge. Določene enote dopolnilnih sil zagotavljajo sprejem, nastanitev in po potrebi logistično podporo zavezniških sil.

(5) Organizacija vojske je enotna in se ne deli na zvrsti, obsega pa rodove: pehoto, oklepne enote, letalstvo, pomorstvo, artilerijo, zračno obrambo, inženirstvo, radiološko, kemično in biološko obrambo ter zveze.

(6) V vojski so prištabna služba, služba informatike, vojaška zdravstvena služba, intendantska, tehnična in prometna služba ter vojaška policija.

(7) Materialne, zdravstvene in druge zaledne potrebe vojske se v vojnem stanju zagotavljajo zlasti z delovanjem civilne obrambe.

(8) Minister določa specialnosti v rodovih in službah ter formacijo poveljstev, enot in zavodov.

41. člen **(zastave, himna in oznake v vojski)**

(1) Slovenska vojska ima svojo zastavo in himno.

(2) Bojno zastavo in svečano pesem imajo lahko tudi vojaška teritorialna poveljstva, operativna poveljstva, brigade, samostojni bataljoni in njim enake ali višje enote.

(3) Himno, obliko zastav ter oznako pripadnosti Slovenski vojski določi vlada, druge oznake v Slovenski vojski pa minister.

(4) Nihče ne sme reproducirati ali uporabljati oznake pripadnosti in drugih oznak, ki se uporabljajo v Slovenski vojski.

2. Vodenje in poveljevanje

42. člen **(vodenje vojske)**

(1) Minister preko generalštaba odreja potrebne razvojne, organizacijske, tehnične in druge ukrepe ter usmeritve, ki jih izvršujejo načelnik generalštaba in podrejeni poveljniki. Poveljniki so ministru odgovorni za izvajanje teh ukrepov in usmeritev preko svojih nadrejenih.

(2) Minister določa planiranje in opremljanje, vrsto oborožitve in druge vojaške opreme, ki jo uporablja vojska, organizacijo materialne in zdravstvene oskrbe, programe

usposabljanja, vojaško strokovno literaturo, izdaja strokovna navodila in ureja druga upravna in strokovna vprašanja organizacije ter dela vojske.

(3) Minister po predhodnem mnenju predsednika republike določa generalštabu praviloma letne usmeritve za načrtovanje operativnih, materialnih in organizacijskih priprav za uporabo vojske.

43. člen (poveljevanje)

(1) Vrhovni poveljnik Slovenske vojske je predsednik republike.

(2) Vojaško poveljevanje s podrejenimi poveljstvi, enotami in zavodi je v pristojnosti načelnika generalštaba in drugih poveljnikov.

(3) Vojaško poveljevanje temelji na načelih enostarešinstva, subordinacije in obveznega izvrševanja povelj.

(4) Vsaka vojaška oseba mora biti vselej seznanjena o tem, katera vojaška oseba ji je nadrejena in katera podrejena.

(5) Vsak poveljujoči mora imeti namestnika, če tega ni, pooblasti vojaško osebo, ki ga nadomešča.

(6) Vsaka enota mora biti vselej seznanjena o tem, kdo ji neposredno poveljuje.

(7) Poveljujoči mora nadzorovati, da se njegova povelja izvršujejo.

(8) Nihče ne sme izdati, niti ni dolžan in ne sme izvršiti povelja, če je očitno, da bi s tem storil kaznivo dejanje ali kršil določbe mednarodnega vojnega prava.

(9) Minister po predhodnem soglasju predsednika republike podrobneje določi pogoje in postopke seznanjanja vrhovnega poveljnika s stanjem pripravljenosti vojske in drugimi zadevami, pomembnimi za obrambo države, zagotavljanje nastanitve, zavarovanja, protokolarnih zadev, straže ter drugih pogojev za opravljanje funkcije vrhovnega poveljnika v miru in vojni.

44. člen (odgovornost poveljnikov)

(1) Načelnik generalštaba je odgovoren za pripravljenost, delo in uporabo vseh poveljstev, enot in zavodov v vojski.

(2) Poveljnik operativnega poveljstva je odgovoren za pripravljenost, delo in uporabo vseh podrejenih poveljstev, enot in zavodov.

(3) Poveljnik vojaškega teritorialnega poveljstva je odgovoren za pripravljenost, delo in uporabo vseh podrejenih poveljstev, enot in zavodov.

(4) Poveljniki enot in zavodov so odgovorni za pripravljenost, delo in uporabo svojih enot oziroma zavodov.

45. člen

(imenovanje poveljnikov)

- (1) Načelnika generalštaba imenuje vlada na predlog ministra.
- (2) Poveljnike in namestnike poveljnikov operativnih in vojaških teritorialnih poveljstev, samostojnih bataljonov, njim enakih ali višjih enot, imenuje minister na predlog načelnika generalštaba. Druge poveljnike in njihove namestnike imenuje načelnik generalštaba. Za imenovanje drugih poveljnikov in namestnikov lahko načelnik generalštaba pooblasti podrejene poveljnike.
- (3) Vojaške osebe na formacijske dolžnosti z zahtevanim činom brigadirja, njim enakim in višjim činom, imenuje minister na predlog načelnika generalštaba. Imenovanja na druge dolžnosti so v pristojnosti načelnika generalštaba oziroma podrejenih poveljnikov, ki jih pooblasti načelnik generalštaba.
- (4) Pristojnost za imenovanje, določena v tem členu, obsega tudi pristojnost za razrešitev.
- (5) Zoper akt o imenovanju oziroma razrešitvi iz drugega, tretjega in četrtega odstavka tega člena lahko vojaška oseba vloži ugovor po službeni poti. Ugovor ne zadrži izvršitve akta.
- (6) Poveljnike, vključno z načelnikom generalštaba, namestnike poveljnikov in druge pripadnike stalne sestave vojske se imenuje in razrešuje na formacijsko dolžnost v skladu s tem zakonom brez interne in javne objave na podlagi službenih potreb, določenih s tem zakonom. Določbe tega zakona o imenovanju in razreševanju na poveljniške in druge formacijske dolžnosti se smiselno uporabljajo tudi za imenovanje in razreševanje na formacijske dolžnosti, ki jih opravljajo vojaški uslužbenci.

46. člen (akti vodenja in poveljevanja)

- (1) Vodenje vojske se izvaja s predpisi in akti vodenja, kot so smernice, obvezne usmeritve, odredbe, pravila in navodila, ki jih izdaja minister, razen pravil službe, ki jih izdaja vlada.
- (2) Poveljevanje v vojski se izvaja z akti poveljevanja, kot so direktive, odločitve, načrti, ukazi ali povelja.
- (3) Akti vodenja in poveljevanja so obvezni za vse, na katere se nanašajo.
- (4) Akti vodenja in poveljevanja, razen povelij, se praviloma izdajajo pisno.

3. Vojaška služba

47. člen (opravljanje vojaške službe)

- (1) Vojaško službo opravljajo pripadniki stalne sestave, vojaški obvezniki, ki so na služenju vojaškega roka, ter pripadniki rezervne sestave, kadar so vpoklicani v vojaško službo.

(2) Vojaško službo opravljajo tudi pripadniki rezervne sestave, ki so sklenili z ministrstvom pogodbo o službi v rezervni sestavi v času usposabljanja, opravljanja nalog, ki so nujne za zagotavljanje pripravljenosti Slovenske vojske in opravljanja vojaške službe. Pogodbo sklenejo na podlagi prostovoljne odločitve za najmanj eno leto službe v rezervni sestavi. Pripadniki rezervne sestave so se med trajanjem pogodbe dolžni odzvati na vpoklic na usposabljanje, na opravljanje nalog, ki so nujne za zagotavljanje pripravljenosti Slovenske vojske, na opravljanje vojaške službe in na druge obveznosti v povezavi z usposabljanjem in opravljanjem vojaške službe. Za pripadnike rezervne sestave se temeljno vojaško strokovno usposabljanje izvede po programu, ki je lahko krajši od treh mesecev. Za čas trajanja pogodbe pripada pripadnikom rezervne sestave plačilo za pripravljenost, med vojaško službo pa plačilo za opravljanje vojaške službe. V času usposabljanja, opravljanja nalog, ki so nujne za zagotavljanje pripravljenosti Slovenske vojske in opravljanja drugih obveznosti v povezavi z usposabljanjem in opravljanjem vojaške službe, imajo pripadniki rezervne sestave pravice in obveznosti po tem zakonu in na njegovi podlagi izdanih podzakonskih predpisih. Med opravljanjem vojaške službe imajo pripadniki rezervne sestave pravice in obveznosti kot pripadniki stalne sestave, razen prepovedi članstva v političnih strankah iz tretje alineje tretjega odstavka 88. člena tega zakona. Po opravljeni vojaški službi se pripadniki rezervne sestave lahko najkasneje v petih dneh vrnejo na prejšnje delo in delodajalci so jih dolžni sprejeti. Delodajalci pripadnikov rezervne sestave zaradi službe v rezervni sestavi ne smejo postaviti v manj ugoden položaj.

(3) Minister lahko določi, da se opravljanje določenih del v Slovenski vojski ne šteje za vojaško službo ter da se vojaška služba lahko opravlja tudi na določenih delovnih mestih oziroma delih v ministrstvu ali v drugih državnih organih. Delovna mesta, na katerih se opravlja vojaška služba, se popolnjujejo z vojaškimi osebami, ki imajo v času opravljanja vojaške službe na teh delih pravice in dolžnosti kot druge vojaške osebe v stalni sestavi vojske, podrejene pa so vodji organizacijske enote ali organa, v katerem je tako delovno mesto. Ta določba se smiselno uporablja tudi za inšpektorje za obrambo.

(4) Minister določi pravice in obveznosti delavcev na delovnih mestih ali delih iz prejšnjega odstavka.

(5) Vlada uredi pogoje in način opravljanja službe v rezervni sestavi iz drugega odstavka tega člena ter višino plačila za pripravljenost in opravljanje vojaške službe.

48. člen (vojaške osebe)

(1) Kdor opravlja vojaško službo je vojaška oseba in je podrejen vojaški disciplini.

(2) Pripadnik stalne sestave postane vojaška oseba z dnem, ko nastopi delo v stalni sestavi vojske ali drugo delo, na katerem se opravlja vojaška služba, in preneha biti vojaška oseba, ko preneha opravljati tako delo.

(3) Vojaški obveznik, ki je na služenju vojaškega roka, postane vojaška oseba z vstopom v vojaško enoto ali zavod in preneha biti vojaška oseba z odpustom iz vojaške enote ali zavoda.

(4) Vojaški obveznik, pripadnik rezervne sestave, postane vojaška oseba z vstopom v vojaško enoto ali zavod in preneha biti vojaška oseba z odpustom iz enote ali zavoda.

48.a člen

(vojaška služba izven države)

(1) Vojaške in civilne osebe v vojski, vojaške in civilne osebe po pogodbi za določen čas in osebe, ki opravljajo vojaško ali drugo službo v ministrstvu, lahko opravljajo vojaško službo oziroma službo izven države v vojaško diplomatskih predstavništvih, organih mednarodnih organizacij, pri drugih organih ali v skupnih poveljstvih in enotah, zaradi izvrševanja obveznosti, prevzetih v mednarodnih organizacijah oziroma z mednarodnimi pogodbami.

(2) Vojaško službo izven države lahko opravljajo tudi pripadniki enot stalne sestave, ki so napotene na opravljanje nalog izven države.

(3) Vojaško službo oziroma službo izven države iz prvega odstavka tega člena lahko opravljajo v miru tudi pripadniki vojne ali rezervne sestave oziroma civilne osebe, ki sklenejo z ministrstvom pogodbo za določen čas za delo v vojski. V času dela v vojski njihove statusne, delovnopravne in druge zatečene pravice mirujejo in po prenehanju opravljanja vojaške službe oziroma službe se najkasneje v 30 dneh lahko vrnejo na prejšnje delo in delodajalci so jih dolžni sprejeti. Delodajalci ne smejo zaradi opravljanja vojaške službe oziroma službe v vojski takih oseb postavljati v manj ugoden položaj.

(4) V miru so lahko na usposabljanje izven države napoteni tudi vojaški obvezniki med služenjem vojaškega roka in služenjem v rezervni sestavi, če so razporejeni v enote vojne sestave. Usposabljanje vojaških obveznikov izven države je glede časa, obsega in pravic praviloma izenačeno z uposabljanjem v državi.

(5) Pripadniki enot Slovenske vojske, ki opravljajo vojaško službo izven države v skladu s tem zakonom, so podrejeni nadrejenim poveljnikom, vojaško službo pa opravljajo v skladu s pravili službe v Slovenski vojski, če z mednarodno pogodbo ali drugim aktom, na podlagi katerega se opravlja vojaška služba izven države, ni določeno drugače.

(6) Pripadnik Slovenske vojske, zoper katerega se uveljavlja disciplinsko, kazensko ali odškodninsko odgovornost za dejanje, ki je bilo storjeno pri opravljanju nalog vojaške službe izven države ali v zvezi z njo, je disciplinsko, kazensko in odškodninsko odgovoren po tem zakonu in v skladu s pravnim redom Republike Slovenije.

(7) Določbi petega in šestega odstavka tega člena se smiselno uporabljata tudi za civilne osebe, pripadnike Slovenske vojske, med opravljanjem službe izven države.

48.b člen (začasne skupine ali enote)

(1) Vojaška služba iz prejšnjega člena se lahko opravlja tudi v začnih skupinah ali enotah stalne sestave Slovenske vojske.

(2) Začasno skupino ali enoto iz prejšnjega odstavka imenuje minister na predlog načelnika generalštaba in v skladu z odločitvijo vlade, če je vlada odločila o opravljanju vojaške službe izven države.

(3) Poveljniku začasne skupine ali enote so podrejene vse vojaške in civilne osebe v začasni skupini oziroma enoti v času priprav in ves čas opravljanja službe izven države v skladu s tem zakonom in pravili službe v Slovenski vojski.

(4) Poveljnik začasne skupine ali enote je med opravljanjem nalog izven države dolžan izvrševati odločitve nadrejenih poveljstev oziroma pristojnih organov mednarodnih

organizacij in odločitve vlade. Če sta odločitvi pristojnega organa mednarodne organizacije in vlade v nasprotju, je poveljnik dolžan izvršiti odločitev vlade.

(5) Pripadniki začasne skupine ali enote so v času opravljanja službe izven države disciplinsko, kazensko in odškodninsko odgovorni v skladu s tem zakonom.

48.c člen (vojaška obramba izven države)

(1) Ob povečani nevarnosti napada oziroma neposredni vojni nevarnosti, v vojnem ali izrednem stanju v skladu s tem zakonom, odločitvami Državnega zbora in sklenjenimi mednarodnimi pogodbami, vojaško službo izven države opravljajo poleg pripadnikov stalne sestave tudi pripadniki vojne sestave, ki so odslužili vojaški rok in so razporejeni v enote, poslane na opravljanje vojaške službe izven države.

(2) Enote iz prejšnjega odstavka izvršujejo odločitve skupnih poveljstev v skladu z mednarodnimi pogodbami. Statusne in druge pravice, odgovornosti in obveznosti pripadnikov teh enot se izvršujejo po tem zakonu, na njegovi podlagi izdanih predpisih in pravilih službe v Slovenski vojski, če z mednarodno pogodbo ni določeno drugače.

49. člen (prisega)

(1) Kdor prvič nastopi vojaško službo, mora dati prisego.

(2) Prisega se glasi:

"Slovesno prisegam, da bom branil samostojnost, neodvisnost, svobodo in ozemeljsko celovitost svoje domovine Republike Slovenije ter vestno in odgovorno izvrševal dolžnosti pri njeni obrambi."

50. člen (pooblastila in prepovedi)

(1) Vojaška oseba med opravljanjem službe nosi službeno izkaznico ali vojaško knjižico ter uniformo in orožje v skladu s pravili službe.

(2) Vojaška oseba se v uniformi ne sme udeleževati shodov političnih strank.

(3) Prepovedano je strankarsko delovanje, propaganda ali shodi strank v vojaških objektih, vojaških poveljstvih, enotah in zavodih.

51. člen (uporaba orožja)

(1) Vojaška oseba lahko uporabi orožje pri opravljanju stražarske, patroljne, požarne ali druge podobne službe, če ne more drugače:

1. zavarovati življenja moštva, ki ga varuje;
2. odvrniti napada na objekt ali druga sredstva, ki jih varuje;
3. odvrniti neposrednega napada, s katerim je ogroženo njeno življenje.

(2) Vojaške osebe, ki službo opravljajo pod neposrednim vodstvom nadrejenega, smejo orožje uporabiti le po njegovem povelju.

(3) Vojaške osebe pri opravljanju bojnih nalog uporabljajo orožje po pravilih za bojno delovanje.

(4) V skladu s prejšnjim odstavkom ravna tudi poveljstvo ali enota, ki je napadena v miru.

52. člen

(varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter pravica do ugovora)

(1) Vojaška oseba lahko da pobudo za začetek postopka pri varuhu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, če meni, da so ji med vojaško službo njene pravice ali temeljne svoboščine omejene ali kršene.

(2) Vojaška oseba ima pravico do ugovora zoper prejeta povelje v skladu s pravili službe. Ugovor ne zadrži izvršitve dobljenega povelja, razen v primeru iz osmega odstavka 43. člena tega zakona.

(3) Vojaška oseba ima med vojaško službo pravico do religiozne duhovne oskrbe. Organizacijo religiozne duhovne oskrbe in način izvrševanja pravice do te oskrbe določi minister.

53. člen

(posebne pravice med vojaško službo)

(1) Vojaški obvezniki, ki služijo vojaški rok, in pripadniki rezervne sestave imajo med vojaško službo pravico do brezplačnega zdravstvenega varstva, denarnih prejemkov in povračil stroškov, nastalih v zvezi z vojaško službo. Pripadniki stalne sestave imajo med vojaško službo pravico do brezplačne nujne zdravstvene pomoči.

(2) Stroške zdravstvenega varstva in zavarovanja iz prejšnjega odstavka krije država, če vojaškim obveznikom zavarovanje ni zagotovljeno na drugi podlagi.

(3) Pripadniki rezervne sestave imajo med vojaško službo v miru pravico do nadomestila plače oziroma izgubljenega zaslužka v višini in pod pogoji, ki jih določi vlada.

(4) Družinski člani pripadnika vojne sestave Slovenske vojske, ki jih je dolžan preživljati, imajo po razglasitvi vojnega stanja pravico do preskrbnine toliko časa, dokler se pripadnik ne vrne iz vojaške službe. Pogoje in višino preskrbnine določi vlada.

(5) Minister predpiše vrsto in obseg pravic iz prvega odstavka tega člena ter postopek za uveljavljanje teh pravic, nadomestila plače oziroma izgubljenega zaslužka in preskrbnin.

54. člen

(priznanja)

(1) Vojaške osebe so lahko pohvaljene za zasluge in hrabrost ter uspehe pri opravljanju vojaške službe.

(2) Pohvala oziroma priznanje za zasluge in hrabrost ter uspehe pri opravljanju vojaške službe se lahko podeli tudi osebi, ki ni državljan Republike Slovenije oziroma tujemu organu ali organizaciji.

(3) Minister lahko pripadniku Slovenske vojske ali delavcu ministrstva za posebne zasluge ali uspehe na obrambnem področju podari hladno ali strelno orožje, ki ga ta lahko nosi ali poseduje v skladu s splošnimi predpisi.

(4) Vrste priznanj in orožij, ki se podeljujejo vojaškim in drugim osebam, organom in organizacijam za zasluge in krepitev obrambe države, predpisuje minister.

55. člen **(hramba vojaške oborožitve in opreme)**

(1) Vojaškim osebam se lahko da osebna vojaška oborožitev in oprema v hrambo.

(2) Osebna vojaška oborožitev in oprema se lahko da v hrambo tudi vojaškim obveznikom, ko ne opravljajo vojaške službe.

(3) Kdor izgubi, poškoduje, odtuji ali uniči osebno vojaško oborožitev ali opremo, ki mu je dana v hrambo, mora pokriti nastalo škodo.

(4) Vojaška oseba oziroma vojaški obveznik mora osebno vojaško oborožitev in opremo, ki mu je dana v hrambo, skrbno varovati ter hraniti v skladu z navodili in na lastne stroške.

56. člen **(kazenska in odškodninska odgovornost)**

(1) Vojaške osebe kazensko odgovarjajo po kazenskem zakoniku Republike Slovenije.

(2) Vojaške osebe odškodninsko odgovarjajo po predpisih, ki urejajo odškodninsko odgovornost javnih uslužbencev.

57. člen **(disciplinska odgovornost)**

(1) Vojaške osebe so disciplinsko odgovorne za kršitev vojaške discipline.

(2) Kršitve vojaške discipline so lažje in težje.

(3) Lažje kršitve vojaške discipline so:

1. neupravičena zapustitev ali nepravočasna vrnitev v poveljstvo, enoto ali zavod do osem ur;
2. malomarno izvrševanje dolžnosti, ki ne povzroči večjih škodljivih posledic;
3. namerna povzročitev manjše materialne škode na vojaškem premoženju;
4. malomarno vzdrževanje vojaškega premoženja;
5. nepravilno in malomarno nošenje uniforme in predpisanih oznak;
6. malomarno ravnanje s tajnimi podatki, ki ne povzroči večjih škodljivih posledic.

(4) Težje kršitve vojaške discipline so:

1. neupravičena zapustitev ali nepravočasna vrnitev v poveljstvo, enoto ali zavod nad osem ur;
2. uživanje alkohola ali psihotropnih snovi med opravljanjem vojaške službe oziroma opravljanje vojaške službe pod vplivom alkohola ali psihotropnih snovi;

3. odklonitev preizkusa ali strokovnega pregleda, s katerim se ugotavlja prisotnost alkohola oziroma psihotropnih snovi, ki zmanjšuje zmožnost za delo oziroma vojaško službo ali opravljanje dolžnosti v zvezi s službo;
4. opustitev požarno-varnostnih, varnostnih in drugih ukrepov, ki lahko ogrozijo varnost moštva ali vojaškega premoženja;
5. malomarno izvrševanje dolžnosti ali opuščanje oziroma nepooblaščno spreminjanje predpisanih postopkov za določeno ravnanje, ki povzroči večje škodljive posledice;
6. odklonitev, neizvršitev ali nepopolna izvršitev sprejetega akta vodenja ali poveljevanja;
7. napačno poročanje ali prikrivanje podatkov v zvezi z vojaško službo ali opravljanjem določenih dolžnosti v zvezi z njo;
8. neupravičeno sprejemanje daril ali kakršnih koli koristi od podrejenih in drugih oseb v zvezi z vojaško službo;
9. namerno povzročanje večje materialne škode na vojaškem premoženju;
10. žaljivo ali nasilno obnašanje do podrejenih, nadrejenih ali drugih vojaških oseb na istem položaju oziroma do civilnih oseb;
11. neizvrševanje odrejenih inšpekcijskih ukrepov, za katere je vojaška oseba pristojna;
12. dejanje, ki pomeni kaznivo dejanje zoper uradno dolžnost, drugo kaznivo dejanje, storjeno na delu ali v zvezi z delom ali storjeno iz nečastnih nagibov, in drugo kaznivo dejanje ali prekršek, s katerim se krni ugled državnega organa;
13. opravljanje dela v gospodarskih družbah ali opravljanje enakih oziroma podobnih del pri drugem organu ali organizaciji brez pisnega dovoljenja ministra, razen za delo, za katero po tem zakonu dovoljenje ni potrebno;
14. neopravičeni izostanek z dela pet delovnih dni v obdobju šestih mesecev ali neopravičeni izostanek z dela tri dni zaporedoma;
15. kršitev pravic vojaških oseb, določenih s tem zakonom in pravili službe v Slovenski vojski;
16. neupravičena odklonitev predpisanega zdravstvenega pregleda;
17. več kot tri ponovitve lažjih kršitev vojaške discipline v obdobju dveh let;
18. protipravna odtujitev tajnih podatkov ali malomarno ravnanje s tajnimi podatki, ki povzroči večje škodljive posledice.

(5) Za vojaške osebe, pripadnike stalne sestave, se kot kršitve vojaške discipline štejejo tudi vse kršitve, predpisane za javne uslužbence. Za težje kršitve vojaške discipline se lahko pripadniku stalne sestave izreče začasna odstranitev z dolžnosti, z dela ali delovnega mesta, če je zoper njega uveden disciplinski postopek zaradi težje kršitve vojaške discipline. Vojaška oseba, pripadnik stalne sestave, v času začasne odstranitve z dela ali delovnega mesta nima pooblastil iz prvega odstavka 50. člena tega zakona, niti pooblastil, ki jih ta zakon določa za vojaškega policista, če se postopek vodi zoper vojaškega policista.

(6) Za manjšo oziroma večjo materialno škodo iz tretjega in četrtega odstavka tega člena se šteje majhna oziroma večja škoda, ki je določena v kazenskem zakoniku Republike Slovenije. Škodljive posledice kršitve vojaške discipline po tem zakonu se presojuje zlasti glede na njihov vpliv na vojaško disciplino, pripravljenost moštva za izvajanje nalog, varnost moštva in odnose med pripadniki ter na ugled vojske ali ministrstva.

(7) O disciplinski odgovornosti pripadnikov stalne sestave na prvi stopnji odloča načelnik generalštaba oziroma poveljnik bataljona, njemu enake ali višje enote, ki ga za vodenje disciplinskega postopka pooblasti načelnik. Disciplinska odgovornost za pripadnike stalne sestave se ugotavlja po postopku, v katerem se smiselno uporabljajo predpisi, ki veljajo za postopek pred sodišči, ki so pristojna za spore iz delovnih razmerij, za vojaške obveznike med služenjem vojaškega roka in službo v rezervni sestavi pa po postopku, določenem s pravili službe v Slovenski vojski. Zoper odločitev o disciplinski odgovornosti prve stopnje ima pripadnik stalne sestave v roku osmih dni po vročitvi odločbe pravico do ugovora na komisijo, ki jo imenuje minister in ki ima najmanj deset članov. Enega člana

komisije imenuje disciplinska komisija pri vladi. Komisija odloča v senatu treh članov, ki jih določi predsednik komisije za vsak primer posebej.

(8) Ne glede na prejšnji odstavek, je za vodenje disciplinskega postopka v začasni skupini ali enoti oziroma v drugi enoti, ki opravlja službo izven države, pristojen neposredno nadrejeni taki skupini ali enoti, ki ima tudi pooblastila načelnika generalštaba iz prejšnjega odstavka. O ugovoru zoper odločitve o disciplinski odgovornosti prve stopnje odloča tričlanski senat komisije iz prejšnjega odstavka na ozemlju Republike Slovenije ali izven države, o čemer odloči predsednik komisije, upošteva težo, zahtevnost in ekonomičnost postopka.

(9) Začetek disciplinskega postopka zastara po treh mesecih od dneva, ko se je zvedelo za kršitev vojaške discipline in za storilca. Začetek disciplinskega postopka zastara v vsakem primeru po šestih mesecih od dneva, ko je bila kršitev storjena.

(10) Vodenje disciplinskega postopka zastara po šestih mesecih od dneva, ko se je zvedelo za kršitev vojaške discipline in za storilca, pri čemer se všteta tudi čas iz prejšnjega odstavka. Vodenje disciplinskega postopka zastara v vsakem primeru po enem letu od dneva, ko je bila kršitev storjena.

(11) Postopek za ugotavljanje disciplinske odgovornosti pripadnikov vojske v izrednem ali vojnem stanju oziroma pri izvajanju vojaške obrambe v skladu s tem zakonom, se določi s pravili službe v Slovenski vojski.

58. člen **(disciplinski ukrepi)**

(1) Za lažjo kršitev vojaške discipline se lahko vojaškemu obvezniku na služenju vojaškega roka izrečeta opomin ali javni opomin pred enoto, za težjo kršitev pa prepoved izhoda iz vojaške enote ali zavoda v prostem času, podaljšano opravljanje dolžnosti v notranji službi ali premestitev v drugo enoto.

(2) Ukrepi iz prejšnjega odstavka, razen podaljšanega opravljanja dolžnosti v notranji službi, se lahko izrečejo tudi pripadniku rezervne sestave, kadar je v vojaški službi.

(3) V miru se lahko pripadnika rezervne sestave zaradi kršitve vojaške discipline, kadar je v vojaški službi, predčasno odpusti iz enote.

(4) Vojaški osebi se kot disciplinski ukrep za težje kršitve vojaške discipline lahko odvzame čin oziroma razred za eno stopnjo ali se jo razporedi na drugo ali nižjo dolžnost največ do enega leta.

(5) Vojaški osebi, pripadniku stalne sestave, se za lažje kršitve vojaške discipline lahko izreče opomin, javni opomin pred enoto ali denarna kazen, za težje kršitve vojaške discipline pa se lahko izreče tudi ukrep prenehanja delovnega razmerja. Vojaški osebi, pripadniku stalne sestave, se lahko poleg ukrepov po tem odstavku izrečejo tudi ukrepi iz prejšnjega odstavka. Razporeditev na drugo ali nižjo dolžnost zaradi kršitve vojaške discipline lahko obsega tudi zadržanje povišanja v višji čin oziroma napredovanja v višji razred.

(6) Denarna kazen za lažje kršitve vojaške discipline se lahko izreče v višini največ do 15 odstotkov plače za polni delovni čas, izplačane za mesec, v katerem je bila storjena kršitev, za težje kršitve vojaške discipline pa do 33 odstotkov plače za polni delovni čas,

izplačane za mesec, v katerem je bila storjena kršitev. Denarna kazen po tej določbi se lahko izreče zaradi kršitve delovne dolžnosti tudi civilni osebi, ki dela v vojski.

(7) Izvršitev disciplinskih ukrepov denarne kazni in prenehanje delovnega razmerja se lahko pogojno odloži največ za dobo enega leta. Pogojno odložena izvršitev disciplinskega ukrepa se lahko prekliče, če pripadnik stalne sestave v roku, za katerega je izvršitev odložena, ponovno krši vojaško disciplino.

(8) Če je s kršitvijo vojaške discipline nastala škoda, se lahko v disciplinskem postopku odloči tudi o odškodninski odgovornosti. Če bi bila z ugotavljanjem odškodninske odgovornosti v disciplinskem postopku onemogočena hitra in učinkovita izvedba disciplinskega postopka, se o odškodninski odgovornosti odloči v posebnem postopku v skladu s predpisi, ki veljajo za javne uslužbenke, če s pravili službe v Slovenski vojski ni določeno drugače.

(9) O izrečenih disciplinskih ukrepih se vodi evidenca.

(10) Izrečenega disciplinskega ukrepa ni mogoče izvršiti, če je minilo 60 dni od dneva pravnomočnosti odločbe, s katero je bil disciplinski ukrep izrečen.

(11) Če vojaška oseba v dveh letih od dneva pravnomočnosti odločbe, s katero sta ji bila izrečena javni opomin pred enoto in denarna kazen, ne stori kršitve vojaške discipline, se izrečeni ukrep izbriše iz evidence.

(12) V vojnem stanju se izrekajo le tisti disciplinski ukrepi, ki so smotni in izvršljivi. Kot poseben disciplinski ukrep se lahko v vojnem stanju izreče zapor do 30 dni.

59. člen **(varstveni ukrepi)**

(1) Vojaški osebi, pripadniku stalne sestave, ki krši vojaško disciplino ali pravila službe tako, da neposredno ogrozi varnost moštva ali vojaškega premoženja, se lahko poleg disciplinskega ukrepa izreče tudi eden od naslednjih varstvenih ukrepov:

1. prepoved samostojnega opravljanja dolžnosti do treh mesecev;
2. prepoved samostojnega upravljanja vojaškega vozila, stroja ali plovila do šest mesecev;
3. razporeditev na drugo ali nižjo dolžnost do šest mesecev.

(2) Vojaški osebi, ki ji je bil izrečen varstveni ukrep, pripadajo med trajanjem ukrepa pravice glede na dolžnost, kot jo opravlja po izreku varstvenega ukrepa.

(3) Pri težjih kršitvah vojaške discipline, ki so bile storjene namenoma ali iz velike malomarnosti iz 2., 4., 5., 6., 7., 9., 10., 11., 12., 15. in 16. točke četrtega ter petega odstavka 57. člena tega zakona in ki so povzročile večje škodljive posledice, je izrek varstvenega ukrepa obvezen.

60. člen **(odnosi, red in notranje službe)**

Vlada podrobneje uredi odnose v vojaški službi, red in notranje službe, pristojnosti in postopek za uveljavljanje disciplinske in odškodninske odgovornosti, za izrekanje varstvenih ukrepov ter druga vprašanja vojaške službe.

4. Čini, podeljevanje činov in poviševanje

61. člen (vrste činov)

- (1) V Slovenski vojski so naslednji čini:
- za vojake in slušatelje vojaških šol poddesetnik, desetnik in naddesetnik;
 - za podčastnike, slušatelje šole za podčastnike, šole za častnike ter šole za častnike vojnih enot vodnik, višji vodnik, štabni vodnik, višji štabni vodnik, praporščak, višji praporščak, štabni praporščak in višji štabni praporščak;
 - za častnike poročnik, nadporočnik, stotnik, major, podpolkovnik, polkovnik, brigadir;
 - za generale generalmajor, generalpodpolkovnik in general.

(2) Mornariški častniški in admiralski čini so poročnik korvete, poročnik fregate, poročnik bojne ladje, kapitan korvete, kapitan fregate, kapitan bojne ladje, kapitan, kontraadmiral, viceadmiral in admiral.

(3) Podčastniki in častniki, ki imajo nižji čin, kot je predpisan za dolžnost, ki jo opravljajo v stalni ali v vojni sestavi, imajo pravico do naslovnega čina, ki preneha, ko prenehajo opravljati dolžnost. Pravica do naslovnega čina ni izenačena s pravicami imetnikov činov iz prejšnjih dveh odstavkov.

62. člen (poviševanje vojakov in podeljevanje činov)

(1) V čin poddesetnika ali desetnika ter naddesetnika se lahko poviša vojak ali slušatelj vojaške šole.

(2) Vojaškemu obvezniku se lahko podeli čin vodnika, če izpolnjuje predpisane pogoje in je opravil predpisano vojaško šolanje.

(3) Podčastniku se lahko podeli čin poročnika, če izpolnjuje predpisane pogoje in je opravil predpisano vojaško šolanje.

(4) Vojake povišuje poveljnik bataljona ali njemu enak starešina oziroma predstojnik vojaške šole.

(5) Čine podeljuje minister.

63. člen (povišanje podčastnikov in častnikov)

(1) Podčastnik in častnik oziroma mornariški častnik je lahko povišan v neposredno višji čin, če izpolnjuje naslednje pogoje:

- ima predpisano izobrazbo;
- je imenovan na dolžnost, na kateri se opravlja vojaška služba in za katero se zahteva višji čin;
- je dolžnost opravljal določen čas, vendar najmanj eno leto;
- je uspešno končal predpisano vojaško izobraževanje ali usposabljanje;
- je od zadnjega povišanja preteklo najmanj dve leti;
- izpolnjuje pogoje, določene za psihofizično pripravljenost, in je ocenjen z najmanj dobro službeno oceno.

(2) Vojaški osebi se v vojnem stanju ali zaradi vojnih izkušenj, pridobljenih v miru, lahko podeli čin ali se ga poviša v neposredno višji čin, če je postavljen na dolžnost, za katero se zahteva neposredno višji čin.

(3) Častnike do vključno brigadirja in kapitana povišuje minister na predlog načelnika generalštaba. Generale in admirale povišuje predsednik republike na predlog ministra in po predhodnem soglasju vlade.

(4) Vojaški osebi se lahko zaradi težje kršitve vojaške discipline zadrži povišanje v višji čin najmanj za dve in največ za pet let od dneva, ko je izrečeni ukrep zaradi kršitve vojaške discipline dokončen.

(5) Vojaški osebi se čin lahko odvzame, če je obsojena zaradi kaznivega dejanja zoper vojaške dolžnosti, varnost Republike Slovenije in njeno ustavno ureditev, obrambno moč države ali zoper človečnost in mednarodno pravo.

(6) Za predpisano vojaško izobrazbo ali vojaško izobraževanje in usposabljanje iz prvega odstavka tega člena se šteje tudi ustrezno vojaško šolanje ali usposabljanje v tujini.

(7) Minister pooblasti načelnika generalštaba in druge poveljnike za povišanje podčastnikov.

(8) Vlada podrobneje predpiše pogoje in postopke za podeljevanje činov, poviševanje vojakov, podčastnikov in častnikov, zadržanje povišanja ter odvzem činov.

63.a člen **(vojaški uslužbenci, razredi in napredovanje)**

(1) Vojaški uslužbenci so nižji in višji.

(2) Nižji vojaški uslužbenci so razporejeni v razrede od I. do VIII., višji pa v razrede od IX. do XV.

(3) Vojaški uslužbenci se razporejajo na dolžnosti, določene s formacijo, za katere se ne zahteva vojaška izobrazba.

(4) Za napredovanje vojaških uslužbencev se smiselno uporabljajo določbe prejšnjega člena o poviševanju podčastnikov in častnikov, pri čemer razrede in napredovanja za višje vojaške uslužbence potrjuje minister na predlog načelnika generalštaba, ostala napredovanja pa načelnik generalštaba. Vlada podrobneje predpiše pogoje in postopke za določanje razredov vojaškim uslužbencem, napredovanje, zadržanje v napredovanju in odvzem razreda.

5. Vojaške šole

64. člen **(vojaško izobraževanje in usposabljanje)**

(1) Ministrstvo organizira:

- šolo za podčastnike;
- šolo za častnike;
- poveljniško-štabno šolo;
- druge šole in centre za vojaško izobraževanje in usposabljanje.

(2) V šole iz prejšnjega odstavka se lahko vpišejo kandidati, ki izpolnjujejo pogoje za poklicno delo v stalni sestavi vojske.

(3) Šole za podčastnike in častnike vojnih enot kandidati opravijo med služenjem vojaškega roka. Zanje ne velja prepoved članstva v političnih strankah.

(4) V poveljniško-štabni šoli se šolajo častniki stalne in vojne sestave.

(5) Ne glede na prvi odstavek tega člena, se šola za podčastnike lahko organizira kot višješolsko izobraževanje, šola za častnike kot visoko strokovno oziroma univerzitetno izobraževanje in poveljniško štabno usposabljanje kot podiplomski študij v skladu s splošnimi predpisi. Pri izvajanju izobraževanja podčastnikov in častnikov v skladu s splošnimi predpisi in v skladu s programom, lahko sodelujejo tudi šole iz prvega odstavka tega člena. Ministrstvo lahko samostojno organizira višjestrokovno izobraževanje podčastnikov v skladu z zakonom.

(6) Vojaške osebe se lahko za opravljanje določenih vojaških dolžnosti šolajo v tujini oziroma se tuje vojaške osebe lahko šolajo na vojaških šolah iz prvega odstavka tega člena.

(7) Priznavanje spričeval in diplom iz prejšnjega odstavka ter spričeval in diplom iz šestega odstavka 63. člena tega zakona se opravi po postopkih, določenih s splošnimi predpisi. Če postopka priznavanja spričeval in diplom ni mogoče opraviti po splošnih predpisih, ga opravi posebna komisija ustreznih strokovnjakov, ki jo imenuje minister. Minister predpiše postopek za delo komisije.

(8) Pogoje za vpis in programe za vojaške šole določa minister.

6. Vojaška policija

65. člen (naloge vojaške policije)

(1) Vojaška policija skrbi za vojaški red in disciplino, varnost vojaškega prometa ter opravlja določena opravila v zvezi s preprečevanjem, preiskovanjem in odkrivanjem kaznivih dejanj v vojski, varovanjem objektov in okolišev, ki so posebnega pomena za obrambo. Vojaška policija lahko preiskuje kazniva dejanja v vojski, za katera je predpisana denarna kazen ali kazen zapora do treh let.

(2) Vojaška policija skrbi tudi za varovanje vojaških in civilnih oseb, ki opravljajo dolžnosti in dela v Slovenski vojski, ki so posebnega pomena za obrambo, vojaških delegacij, poveljstev in enot ter varnost vrhovnega poveljnika v vojnem stanju oziroma kadar se nahaja v vojaških poveljstvih, enotah ali zavodih oziroma v objektih in njihovih okoliših, ki so posebnega pomena za obrambo.

(3) Organizacija vojaške policije se določa s formacijo.

(4) Poveljniki enot vojaške policije so podrejeni in odgovorni za svoje delo poveljnikom poveljstev ali enot, pri katerih se organizira vojaška policija v skladu s prejšnjim odstavkom.

66. člen (pravice in pooblastila vojaške policije)

(1) Vojaška policija ima pod pogoji, ki so predpisani za policijo, pravico in pooblastila, da:

1. opozarja ter ukazuje;
2. ugotavlja identiteto, napoti, vabi, privede, pridrži, omeji gibanje ali odvzame prostost;
3. opravlja varnostne in protiteroristične preglede, preglede prevoznih sredstev, prtljage ter objektov in njihovih okolišev, ki so posebnega pomena za obrambo;
4. zaseže predmete;
5. uporablja prisilna sredstva;
6. ureja in nadzoruje vojaški promet;
7. zbira obvestila, od oseb zahteva podatke in ugotavlja istovetnost oseb in predmetov.

(2) Vojaška policija lahko pridrži vojaško osebo, ki pod vplivom alkohola ali psihotropnih snovi moti javni red in mir ali vojaško disciplino do iztreznitve, vendar ne dalj kot 24 ur.

(3) Pripadniki vojaške policije vojne sestave imajo pravice in pooblastila vojaške policije le, kadar opravljajo vojaško službo.

(4) Vojaški policist pridobi pooblastila iz tega člena, če uspešno opravi usposabljanje, ki ga predpiše minister. Usposobljenost vojaškega policista se preverja vsake tri leta na način, ki ga določi minister. Vojaški policist, ki preizkusa usposobljenosti ne opravi uspešno, izgubi pooblastila vojaškega policista in se razporedi na drugo dolžnost, ustrezno njegovi izobrazbi.

67. člen (območje pristojnosti)

- (1) Pravice in pooblastila iz prejšnjega člena vojaška policija uporablja le:
- v objektih in okoliših, ki so posebnega pomena za obrambo;
 - na območju tabora, če je enota ali zavod izven vojašnice;
 - zoper vojaške osebe.

(2) Vojaška policija lahko uporablja vozila s prednostjo in vozila za spremstvo.

(3) Pri urejanju vojaškega prometa v javnem prometu in pri varovanju oseb po tem zakonu vojaška policija svoje delo usklajuje s policijo.

(4) Vojaška policija lahko ugotavlja istovetnost osebe, ki nosi uniformo ali dele uniforme Slovenske vojske, ne glede na to, kje se taka oseba nahaja, oziroma istovetnost voznika in potnikov, če uporabljajo vozilo z oznakami Slovenske vojske.

68. člen (ukrepanje vojaške policije)

Če vojaška policija v objektu ali okolišu, ki je posebnega pomena za obrambo, oziroma na območju tabora pri kaznivem dejanju ali nepooblaščenem zadrževanju zaloti civilno osebo, o tem obvesti policijo. Zoper tako osebo vojaška policija lahko uporabi le najnujnejše ukrepe in prisilna sredstva, da jo pridrži do prihoda policije oziroma uspešno odvrne napad na moštvo, osebe ali objekte in premoženje, ki jih varuje.

V. CIVILNA OBRAMBA

1. Ukrepi državnih organov in organov lokalne samouprave za delo v vojni

69. člen (naloge vlade)

(1) Vlada sprejema oceno ogroženosti države pred napadom ter za delovanje gospodarstva in drugih dejavnosti v vojni.

(2) Vlada sprejema obrambni načrt države. Načrt sestavljajo načrt uporabe Slovenske vojske, načrt vlade in ministrstev ter Štaba Civilne zaščite Republike Slovenije. Upravitelj obrambnega načrta države je ministrstvo.

(3) Vlada podrobneje predpiše postopek izdelave in vsebino obrambnih načrtov ter načrtovanja proizvodnje in storitev v vojni, organizacijo upravnih zvez in kriptografskega ter protielektronskega zavarovanja prenosa podatkov na področju obrambe.

70. člen (naloge državnih organov)

(1) Državni organi v obrambnih načrtih določijo svojo organizacijo in način dela v vojnem stanju tako, da zagotovijo nepretrgano opravljanje dejavnosti iz svoje pristojnosti.

(2) Ministrstva so odgovorna za stanje priprav za delovanje v vojni na področjih iz njihove pristojnosti.

(3) Delovanje organov za notranje zadeve v vojnem stanju, njihovo opremljanje in usposabljanje v ta namen ureja zakon.

(4) Ministrstvo strokovno usmerja in usklajuje ukrepe in priprave za delo državnih organov v vojni ter zagotavlja pogoje za delo predsednika republike, vlade in Državnega zbora v vojnem stanju.

71. člen (organi lokalne samouprave)

(1) Občinski in pokrajinski organi določijo svojo organizacijo in način dela v vojnem stanju tako, da zagotovijo nepretrgano opravljanje nalog iz svoje pristojnosti.

(2) Župan oziroma predsednik pokrajine v vojnem stanju sprejema potrebne ukrepe in akte, če se občinski oziroma pokrajinski svet ne more sestati, in jih predloži v potrditev svetu takoj, ko se ta lahko sestane.

(3) Občinam in pokrajinam lahko vlada v vojnem stanju naloži, da opravljajo določene naloge v zvezi z izvajanjem civilne obrambe.

(4) Župan oziroma predsednik pokrajine lahko predlaga upravnemu organu, pristojnemu za obrambne zadeve, da se na delovno dolžnost razporedijo občinski oziroma pokrajinski delavci, potrebni za delo v vojni.

72. člen (upravne zveze in varstvo prenosa podatkov)

(1) Za vodenje obrambe ministrstvo organizira upravne zveze, s katerimi se zagotavlja zveze za državne organe, gospodarske družbe, zavode in druge organizacije,

katerih dejavnost je po odločitvi vlade posebnega pomena za obrambo države, ter zveze sodelovanja med državnimi organi in Slovensko vojsko.

(2) Upravne zveze se uporabljajo tudi za obveščanje organov lokalne samouprave ter po potrebi za delovanje službe za opazovanje in obveščanje.

(3) Za potrebe upravnih zvez se lahko uporablja tudi dele drugih sistemov zvez.

(4) Delovanje upravnih zvez v vojni zagotavljajo enote za zveze, ki jih po načelih, ki veljajo za vojaške enote, organizira ministrstvo. Za pripadnike teh enot se smiselno uporabljajo določbe tega zakona, ki urejajo pravice in dolžnosti vojaških oseb.

(5) Ministrstvo organizira tudi kriptografsko in protielektronsko zavarovanje prenosa podatkov v sistemih zvez, ki se uporabljajo za obrambne potrebe.

2. Gospodarska obramba

73. člen (gospodarska obramba)

(1) Gospodarska obramba obsega priprave in delovanje v vojni gospodarskih družb, zavodov in drugih organizacij, katerih dejavnost je po odločitvi vlade posebnega pomena za obrambo, ter materialno in zdravstveno oskrbo Slovenske vojske, prebivalstva, državnih organov in druge obrambne potrebe.

(2) Gospodarska obramba obsega tudi priprave državnih in drugih organov za preprečevanje gospodarskih in drugih ukrepov proti državi v vojni, ki bi oslabili njeno obrambno moč.

(3) Sestavni del gospodarske obrambe sta proizvodnja in promet z vojaškim orožjem ter opremo.

74. člen (materialna in zdravstvena oskrba)

(1) Pristojni državni organi na podlagi potreb Slovenske vojske, prebivalstva in drugih obrambnih potreb v vojnem stanju določijo vrsto in obseg proizvodnje ter storitev v vojni.

(2) Na podlagi potreb iz prejšnjega odstavka pristojni državni organi določijo, katere gospodarske družbe, zavodi in druge organizacije bodo v vojnem stanju opravljale proizvodnjo in storitve ter v kakšnem obsegu. Pristojni državni organi z izbranimi gospodarskimi družbami, zavodi in drugimi organizacijami sklenejo pogodbe.

(3) Izbrane gospodarske družbe, zavodi in druge organizacije so dolžne v miru izvršiti kadrovske in druge priprave za določeno proizvodnjo in storitve v vojni. Priprave, ki presegajo njihovo redno dejavnost, financira država.

(4) Organi lokalne samouprave so dolžni pomagati pri pripravah in organizaciji proizvodnje ter storitev v vojni.

(5) Državni organi iz drugega odstavka tega člena lahko uporabijo podatke o poslovnih subjektih za namene iz prvega odstavka tega člena, ki so zbrani z nacionalnim

programom statističnih raziskovanj, za določitev nosilcev proizvodnje in storitev v vojnem stanju.

75. člen (zagotovitev pogojev za delo v vojni)

Gospodarske družbe, zavodi in druge organizacije, katerih dejavnost je po odločitvi vlade posebnega pomena za obrambo države, ter organizacije iz prejšnjega člena lahko predlagajo upravnemu organu, pristojnemu za obrambne zadeve, da razporedi na delovno dolžnost potrebno število njihovih delavcev ter sredstev iz popisa, da bi lahko opravljale zahtevano proizvodnjo ali storitve v vojnem stanju.

76. člen (racionirana preskrba in drugi ukrepi)

(1) Zaradi zagotavljanja oskrbe prebivalstva in drugih obrambnih potreb lahko vlada v vojnem stanju poleg omejitev, ki jih določajo predpisi o varstvu konkurence in drugi predpisi:

- uvede racionirano preskrbo z določenimi izdelki in storitvami ter določi merila za njeno izvajanje;
- omeji prosto prodajo določenih proizvodov in surovin;
- odredi obvezen odkup določenih proizvodov;
- odredi utesnitev za sprejem in nastanitev evakuirancev;
- odredi posebne ukrepe za delovanje določenih gospodarskih družb, zavodov in drugih organizacij, katerih dejavnost bi lahko ogrozila prebivalstvo zaradi vojnih dejstev.

(2) V vojnem stanju vlada lahko odredi evakuacijo, omeji pravico do prostega gibanja prebivalcev na določenih območjih ter omeji ali prepove prost vstop in čas bivanja tujcev v državi. Evakuacijo prebivalcev vlada odredi praviloma po predhodnem mnenju župana tiste lokalne skupnosti, na območju katere se evakuacija izvaja.

(3) Z razglasitvijo vojnega stanja pripadniki vojne sestave vojske lahko odpotujejo iz države le s soglasjem upravnega organa, pristojnega za obrambne zadeve.

77. člen (promet z vojaškim orožjem in opremo)

(1) Vojaško orožje in opremo lahko prodaja, izvaža ali uvaža ter opravlja posle posredovanja s tem blagom le gospodarska družba, zavod ali druga organizacija, ki pridobi dovoljenje ministrstva.

(2) Za vsak izvoz, uvoz ali tranzit vojaškega orožja in opreme čez državno ozemlje je potrebno predhodno dovoljenje ministrstva, če ni drugače določeno z mednarodno pogodbo.

- (3) Dovoljenje iz prejšnjega odstavka se zavrne v primeru:
- če bi bilo ogroženo izpolnjevanje mednarodnih obveznosti Republike Slovenije,
 - če bi bili ogroženi varnostni ali obrambni interesi Republike Slovenije,
 - če bi se pospeševalo ali omogočalo oborožene spopade v državi, ki je končni uporabnik vojaškega orožja ali opreme,
 - če obstaja utemeljen sum, da bo iz države uvoznice vojaško orožje ali oprema preprodana v tretjo državo in bi bilo to v nasprotju z obrambnimi in varnostnimi interesi države.

(4) Ministrstvo lahko že izdano dovoljenje iz drugega odstavka tega člena spremeni, odpravi ali razveljavi, če se po izdaji dovoljenja ugotovijo razlogi iz prejšnjega odstavka. Ministrstvo lahko tudi brez obrazložitve zavrne izdajo dovoljenja zaradi razlogov iz prejšnjega odstavka. V dovoljenju ministrstva se lahko v skladu s tem členom določijo obveznosti, ki jih mora izpolniti izvoznik ali uvoznik vojaškega orožja ali opreme. V primeru, če je bila izdaja dovoljenja zavrnjena ali je bilo dovoljenje spremenjeno, odpravljeno ali razveljavljeno v skladu s tem zakonom, ni mogoče uveljavljati odškodninskih zahtevkov za škodo, ki je bila komurkoli povzročena z izvajanjem tega zakona.

(5) Minister najmanj enkrat letno poroča vladi o izdanih dovoljenjih za izvoz, uvoz in tranzit vojaškega orožja in opreme.

(6) Vlada predpiše, kaj se šteje za vojaško orožje in opremo.

78. člen **(proizvodnja vojaškega orožja in opreme)**

(1) Kdor želi proizvajati vojaško orožje ali opremo, mora poleg izpolnjevanja pogojev, določenih s splošnimi predpisi, predhodno pridobiti soglasje ministrstva.

(2) Za proizvodnjo vojaškega orožja in opreme se šteje tudi proizvodnja posameznih sklopov ali sestavnih delov vojaškega orožja in opreme.

(3) Pogoje za pridobitev dovoljenja iz prvega odstavka prejšnjega člena ter za pridobitev soglasja iz prvega odstavka tega člena predpiše vlada.

(4) Ministrstvo v skladu s 74. členom tega zakona določi naloge gospodarskih družb, zavodov in drugih organizacij iz prejšnjega in tega člena v vojnem stanju ter izda podrobnejše predpise v zvezi s preizkušanjem, označevanjem, transportom in skladiščenjem vojaškega orožja in opreme.

(5) Minister predpisuje vojaške standarde, če zakon ne določa drugače.

3. Psihološka obramba in druge nevojaške oblike obrambe

79. člen **(namen in obseg)**

(1) Psihološka obramba obsega organizacijo, priprave in delovanje informativno propagandne dejavnosti ter medijev za obveščanje javnosti v vojnem stanju.

(2) Priprave psihološke obrambe ureja vlada.

(3) Načrt psihološke obrambe je sestavni del obrambnega načrta države.

80. člen **(druge nevojaške oblike obrambe)**

(1) Državljeni imajo v vojnem stanju pravico organizirati in izvajati različne nevojaške oblike obrambe, kot so bojkot, sabotaza, nespoštovanje odredb napadalca in druge.

(2) Državljeni se seznanjajo in usposablajo za nevojaške oblike obrambe iz prejšnjega odstavka na neobvezen način.

(3) Za usposabljanje iz prejšnjega odstavka skrbijo ministrstva, vsako v okviru svojih pristojnosti.

(4) Državni organi po potrebi usmerjajo in usklajujejo nevojaške oblike obrambe iz prvega odstavka tega člena.

81. člen (zaščita in reševanje)

(1) Zaščito in reševanje prebivalstva, živali, premoženja in drugih dobrin v vojnem stanju opravljajo organi, službe, enote in organizacije, ki to dejavnost opravljajo v miru.

(2) Organom, službam, enotam in organizacijam iz prejšnjega odstavka v vojnem stanju ni dovoljeno nalagati nalog v nasprotju z mednarodnim vojnim in humanitarnim pravom.

VI. VODENJE IN NADZOR OBRAMBE DRŽAVE

82. člen (Državni zbor)

(1) Državni zbor določa temeljne usmeritve za organizacijo in izvajanje obrambe in pri tem zlasti:

1. razglasi izredno stanje na predlog vlade, kadar velika in splošna nevarnost ogroža obstoj države, predvsem če grozi povečana nevarnost napada na državo oziroma nastane neposredna vojna nevarnost;
2. razglasi vojno stanje na predlog vlade, če je izvršen napad na državo oziroma državo ali države, s katerimi je Republika Slovenija v zavezništvu na podlagi mednarodnih pogodb;
3. odloči o uveljavitvi delovne in materialne dolžnosti v izrednem stanju, ki je razglašeno zaradi povečane nevarnosti napada na državo oziroma neposredne vojne nevarnosti;
4. odloči o splošni mobilizaciji in uporabi Slovenske vojske v izrednem stanju, če je to razglašeno zaradi povečane nevarnosti napada na državo oziroma neposredne vojne nevarnosti, ki je nastala zaradi povečane nevarnosti napada na državo ali države, s katerimi je Republika Slovenija v zavezništvu na podlagi mednarodnih pogodb;
5. sprejema splošne dolgoročne programe razvoja in opremljanja Slovenske vojske;
6. preko pristojnega delovnega telesa določa strateške smeri delovanja obveščevalno varnostne službe ministrstva kot sestavnega dela varnostno obveščevalne dejavnosti države.

(2) Šteje se, da je z razglasitvijo vojnega stanja sprejeta tudi odločitev o izvedbi splošne mobilizacije in uporabi Slovenske vojske. Ob povečani nevarnosti napada ali neposredni vojni nevarnosti skladu s tem zakonom oziroma ob napadu na državo ali države, s katerimi je Republika Slovenija v zavezništvu na podlagi mednarodnih pogodb, Državni zbor lahko odloči o mobilizaciji in uporabi vojske tudi, če ne razglasi vojnega stanja.

(3) Državni zbor nadzira organizacijo, priprave in izvajanje obrambe države neposredno in preko pristojnih delovnih teles.

83. člen

(predsednik republike)

Predsednik republike na predlog vlade:

1. razglasi izredno stanje, če se Državni zbor ne more sestati;
2. razglasi vojno stanje, če je izvršen napad na državo in če se Državni zbor ne more sestati;
3. v izrednem ali vojnem stanju sprejema uredbe z zakonsko močjo, ki se nanašajo na obrambo, če se Državni zbor ne more sestati;
4. odloči o uporabi Slovenske vojske, uvedbi delovne in materialne dolžnosti ter splošni mobilizaciji v izrednem stanju, če se Državni zbor ne more sestati, v skladu s tem zakonom.

84. člen (vlada)

(1) Vlada usklajuje organizacijo, priprave in vodi izvajanje vojaške ter civilne obrambe države.

(2) Vlada neposredno vodi civilno obrambo, usklajeno z vojaško obrambo, ter skrbi za izvajanje nujnih ukrepov po razglasitvi izrednega ali vojnega stanja.

(3) Vlada odloča o sodelovanju Slovenske vojske pri izvrševanju obveznosti, prevzetih v mednarodnih organizacijah ter sprejema letne načrte usposabljanja vojske izven države in tujih vojaških enot v Republiki Sloveniji v skladu z mednarodnimi pogodbami. Vlada odloča tudi o sodelovanju Slovenske vojske pri izvrševanju priprav in nalog skupne obrambe v skladu z načrti z državo ali državami, s katerimi je država v zavezništvu na podlagi mednarodnih pogodb, pri čemer pa ne more odločati o razglasitvi izrednega ali vojnega stanja ter o uporabi pripadnikov rezervne sestave, razporejenih v vojno sestavo vojske za vojaško obrambo, ki je v pristojnosti Državnega zbora.

(4) Za operativno usklajevanje vojaške in civilne obrambe, varnostnih nalog, izvajanje zaščite in reševanja ter za izvajanje obrambe v skladu z usmeritvami Državnega zbora v vojni, vlada imenuje državni operativni štab obrambe, ki ga sestavljajo predstavniki vojaške in civilne obrambe, notranjih in zunanjih zadev, varnostno obveščevalnih služb, varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami ter drugi.

(5) Odločitve in ukrepi, ki jih sprejme državni operativni štab obrambe, so obvezni za vse, na katere se nanašajo.

(6) Nacionalni center za krizno upravljanje, ki ga organizira ministrstvo, zagotavlja prostorske, tehnične, informacijske in telekomunikacijske pogoje za delo vlade ter državnega operativnega štaba obrambe zlasti v vojnem in izrednem stanju.

84.a člen (obveznosti iz mednarodnih pogodb)

(1) Vlada lahko v skladu s sklenjenimi mednarodnimi pogodbami zaradi obrambnih potreb:

1. dovoli uporabo zračnega prostora za prelete zrakoplovov zavezniških držav, vključno z oborožitvijo in izvidniško opremo;
2. dovoli tranzit vojaških enot zavezniških držav po zraku, kopnem in morju, praviloma na podlagi načela vzajemnosti, če z mednarodno pogodbo ni drugače določeno.

(2) V miru lahko vlada na predlog ministra prizna pripadnikom oboroženih sil drugih držav med njihovim bivanjem v Republiki Sloveniji enak status, kot ga priznava na podlagi mednarodnih pogodb pripadnikom oboroženih sil zavezniških držav, če ne ogrožajo varnosti Republike Slovenije.

(3) Vlada na predlog ministra odloča o namestitvi enot oboroženih sil držav, s katerimi je država v zavezništvu na podlagi mednarodnih pogodb.

(4) Vlada na predlog ministra lahko določi naloge in postopke za izvajanje nadzora zračnega prostora, vključno z zrakoplovi oboroženih sil zavezniških držav.

85. člen **(nadzor nad obveščevalno varnostno službo in vojaško policijo)**

(1) Minister je dolžan omogočiti stalen nadzor nad delom obveščevalno varnostne službe ministrstva in vojaške policije delovnemu telesu Državnega zbora, pristojnemu za nadzor nad delom varnostnih in obveščevalnih služb.

(2) Delovnemu telesu iz prejšnjega odstavka minister v januarju pošlje za preteklo leto redno letno poročilo o delu obveščevalno varnostne službe ministrstva in vojaške policije ter o uporabi posebnih operativnih metod in sredstev.

VII. INŠPEKCIJA

86. člen **(inšpektorat za obrambo)**

(1) Inšpekcijo na obrambnem področju opravlja Inšpektorat Republike Slovenije za obrambo, ki je organ v sestavi ministrstva. Za določitev pravic in dolžnosti inšpektorjev za obrambo se poleg tega zakona uporablja tudi zakon, ki ureja inšpekcijski nadzor.

(2) Inšpektorji za obrambo nadzirajo izvrševanje predpisov na obrambnem področju in pri tem zlasti:

- preverjajo stanje priprav civilne obrambe;
- preverjajo stanje in usposobljenost za izvajanje ukrepov za pripravljenost in mobilizacijo;
- preverjajo izvajanje vojaškega izobraževanja in usposabljanja;
- preverjajo in ocenjujejo pripravljenost in delo vojaških poveljstev, enot in zavodov;
- preverjajo opravljanje upravnih in strokovnih zadev na področju obrambe.

(3) Glavni inšpektor za obrambo lahko za uresničitev smotrov inšpekcije iz prejšnjega odstavka odredi praktični preizkus ali vajo. Če vaja ali preizkus obsega tudi preverjanje mobilizacije, mora inšpektor predhodno pridobiti soglasje ministra. Glavnega inšpektorja za obrambo v skladu s tem zakonom imenuje vlada na predlog ministra brez interne ali javne objave.

(4) Inšpektorji za obrambo se pri izvajanju inšpekcije izkazujejo s službenimi izkaznicami.

(5) Minister podrobneje predpiše način in postopek za opravljanje inšpekcije na obrambnem področju.

87. člen

(inšpekcijski ukrepi)

(1) Inšpektor iz prejšnjega člena ima pri opravljanju inšpekcijskega nadzora v enotah, organih in organizacijah, v katerih opravlja inšpekcijski nadzor, poleg pooblastil, ki jih določa zakon, ki ureja inšpekcijski nadzor, tudi pravico in dolžnost:

- naložiti, da se v določenem roku ali na določen način odpravijo ugotovljene pomanjkljivosti ali neskladja s predpisi, načrti ali akti vodenja in poveljevanja;
- odrediti, da se do odločitve pristojnega organa odstrani z dela delavec oziroma pripadnik vojne sestave, ki s svojim delom ogroža varnost ljudi in premoženja;
- odrediti, da se do odločitve pristojnega organa ustavijo dejanja ali aktivnosti, ki bi lahko ogrožale ljudi ali premoženje;
- predlagati uvedbo postopka za razrešitev z dela ali dolžnosti oziroma za ugotovitev odgovornosti.

(2) Zoper odločitev inšpektorja iz prejšnjega odstavka je v roku 15 dni dovoljena pritožba ministru. Pritožba ne zadrži izvršitve naloženega ukrepa, če gre za ukrep iz druge ali tretje alinee prejšnjega odstavka.

VIII. POKLICNO DELO NA OBRAMBEM PODROČJU

1. Sklenitev in odpoved pogodbe o zaposlitvi

88. člen (posebni pogoji)

(1) Za delavce na obrambnem področju veljajo predpisi o javnih uslužbencih, če s tem zakonom ni določeno drugače.

(2) Kdor želi poklicno opravljati delo na obrambnem področju, mora biti državljan Republike Slovenije. Osebe z dvojnim državljanstvom ne morejo poklicno opravljati dela na obrambnem področju.

(3) Kdor želi poklicno opravljati vojaško službo, mora poleg pogoja, določenega v prejšnjem odstavku, izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da je telesno in duševno sposoben za poklicno opravljanje vojaške službe in je odslužil vojaški rok;
- da ima ustrezno izobrazbo;
- da izjavi, da z dnem nastopa vojaške službe ne bo član nobene politične stranke;
- da je varnostno preverjen in da ne obstaja varnostni zadržek v skladu s tem zakonom;
- da ni bil pravnomočno obsojen zaradi kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti, in da ni bil obsojen na nepogojno zaporno kazen za kakšno drugo kaznivo dejanje v trajanju več kot treh mesecev;
- da praviloma ni starejši od 25 let, če se želi zaposliti kot vojak ali podčastnik, oziroma 30 let, če se želi zaposliti kot častnik.

(4) Za ženske služenje vojaškega roka ni pogoj za sklenitev delovnega razmerja. Pogoje iz druge, tretje, četrte in pete alinee prejšnjega odstavka mora izpolnjevati tudi tisti, ki želi kot civilna oseba poklicno opravljati delo v vojski.

(5) Ustrezna stopnja izobrazbe iz tretjega odstavka tega člena je za vojaka praviloma končana srednja poklicna šola, za podčastnika srednja ali višja šola in za častnika najmanj visoka strokovna šola.

(6) Delavcu, za katerega se ugotovi, da ne izpolnjuje splošnih ali posebnih pogojev, določenih s tem zakonom za poklicno delo na obrambnem področju, preneha delovno razmerje v ministrstvu z dnem dokončnosti akta o prenehanju delovnega razmerja. Če delavec preneha izpolnjevati pogoje za poklicno delo na obrambnem področju zaradi zdravstvenih razlogov, ima pravice po tem zakonu in splošnih predpisih.

(7) Če je bil delavec, ki poklicno opravlja vojaško službo oziroma kot civilna oseba dela v vojski, obsojen zaradi kaznivega dejanja oziroma na kazen iz pete alineje tretjega odstavka tega člena, mora sodišče pravnomočno sodbo poslati ministrstvu. Delavcu v tem primeru preneha delovno razmerje z dnem vročitve ugotovitvenega sklepa o prenehanju delovnega razmerja na podlagi pravnomočne sodbe.

(8) Ministrstvo vodi skupno kadrovske evidenco za delavce na obrambnem področju v skladu s splošnimi predpisi in tem zakonom.

(9) Minister določi kriterije za ugotavljanje sposobnosti iz prve alineje tretjega odstavka tega člena.

(10) Kdor nima odsluženega vojaškega roka iz tretjega odstavka tega člena, mora opraviti predhodno temeljno vojaško strokovno usposabljanje v trajanju najmanj treh mesecev, v skladu s pogodbo o zaposlitvi, če ta zakon ne določa drugače. Kdor ne opravi uspešno temeljnega vojaško strokovnega usposabljanja, se mu pogodba o zaposlitvi prekine.

89. člen **(sklenitev delovnega razmerja brez objave)**

(1) Delovno razmerje na obrambnem področju se lahko brez javne objave sklene za delovna mesta:

- uradnikov oziroma strokovno tehničnih delavcev, ki opravljajo operativna dela civilne obrambe, upravnih zvez, informatike in telekomunikacij, kriptozasčite in protielektronske zasčite, tehnične zasčite, vojaške, razvojne, obveščevalne in protiobveščevalne ter varnostne naloge;
- poveljnikov vojaških teritorialnih poveljstev in njihovih namestnikov, poveljnikov bataljonov in drugih, njim enakih ali višjih položajev;
- vojaških oseb, ki opravljajo operativne dolžnosti v vojski;
- inšpektorjev na obrambnem področju, ki morajo izpolnjevati pogoje, določene s splošnimi predpisi, in posebne pogoje, določene s tem zakonom.

(2) Delovna mesta iz prejšnjega odstavka se določijo s sistemizacijo in formacijo.

90. člen **(štípendisti za delo v vojski)**

(1) Štípendisti, ki imajo sklenjeno štípendijsko pogodbo z ministrstvom, po šolanju opravijo vojaški rok v skladu z zakonom.

(2) Štípendisti iz prejšnjega odstavka po končanem šolanju in odsluženem vojaškem roku z ministrstvom sklenejo pogodbo o zaposlitvi v stalni sestavi vojske.

(3) Štípendist, ki po svoji volji ne sklene pogodbe o zaposlitvi iz prejšnjega odstavka, mora ministrstvu vrniti prejeme, ki jih je prejel v času štípendiranja in služenja vojaškega roka, v času, ki je enak času štípendiranja in opravljanja vojaškega roka.

(4) Prejemke, ki jih je štipendist prejel med služenjem vojaškega roka, je dolžan v primeru iz prejšnjega odstavka vrniti v višini, ki presega prejemke drugih vojaških obveznikov med služenjem vojaškega roka.

91. člen (omejitve)

(1) Delavec na obrambnem področju ne sme opravljati dela, ki bi ga oviralo pri opravljanju vojaške službe ali dela, ki bi škodovalo ugledu ministrstva ali vojske oziroma dela, ki ni združljivo z dejavnostjo ministrstva.

(2) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka, sme delavec na obrambnem področju poleg svojega dela opravljati dela v gospodarskih družbah ali opravljati enaka oziroma podobna dela, kot jih opravlja na svojem delovnem mestu, pri drugem organu ali organizaciji le s pisnim soglasjem ministra. Pisnega soglasja ministra ni treba pridobiti delavcem za opravljanje znanstvenega, pedagoškega ali publicističnega dela oziroma delavcem za nepoklicno opravljanje dela v kulturnih, umetniških, športnih, humanitarnih in drugih društvih ter organizacijah.

(3) Dela iz prvega odstavka tega člena določi minister.

(4) Za vrednotenje posebnih prepovedi in omejitev iz tega člena vlada določi odstotek povečanja osnovne plače delavcem na obrambnem področju v skladu s splošnimi predpisi.

92. člen (pogodba o zaposlitvi)

(1) Kdor izpolnjuje pogoje za poklicno opravljanje vojaške službe, lahko z ministrstvom sklene pogodbo o zaposlitvi, pri čemer se zagotavlja enake možnosti za moške in ženske, in sicer kot kandidat:

- za podčastnika in častnika oziroma vojaškega uslužbenca za nedoločen čas ali določen čas do deset let, ki se lahko podaljšuje za enako časovno obdobje;
- za vojaka do deset let in se lahko podaljšuje za enako časovno obdobje, vendar ne dalj kot do 45. leta starosti.

(2) Ne glede na drugo alinejo prejšnjega odstavka, lahko vojak, ki izpolnjuje pogoje za poklicno opravljanje vojaške službe, sklene pogodbo o zaposlitvi po 45. letu starosti na formacijskih dolžnostih, ki jih s sklepom določi minister na predlog načelnika generalštaba, za določen čas do deset let in se lahko podaljšuje, vendar najkasneje do konca koledarskega leta, v katerem izpolni pogoje za pridobitev pravice do starostne pokojnine po splošnih predpisih, ne glede na čas, za katerega je sklenjena pogodba o zaposlitvi.

(3) Kandidat, ki je sklenil pogodbo o zaposlitvi iz prvega odstavka tega člena, mora uspešno opraviti vojaško strokovno usposabljanje, in sicer:

- kandidat za vojaka-predpisano osnovno vojaško strokovno usposabljanje v enem letu od sklenitve pogodbe;
- kandidat za podčastnika-šolo za podčastnike v enem letu od sklenitve pogodbe;
- kandidat za častnika-šolo za častnike v dveh letih od sklenitve pogodbe;
- kandidat za vojaškega uslužbenca-osnovno usposabljanje za delo v vojski v enem letu od sklenitve pogodbe.

(4) Če kandidat iz prejšnjega odstavka vojaško strokovnega usposabljanja ne opravi uspešno, pogodba o zaposlitvi preneha veljati v roku 30 dni od datuma, določenega za zaključek usposabljanja.

(5) Uspešno zaključena šola za podčastnike oziroma za častnike se šteje kot opravljen strokovni upravni izpit oziroma državni izpit iz javne uprave. V programih šole za podčastnike in šole za častnike morajo biti smiselno zajete vsebine, ki jih zakon določa za opravljanje strokovnega upravnega izpita oziroma državnega izpita iz javne uprave za javne uslužbenca. Uspešno opravljeno osnovno vojaško strokovno usposabljanje za vojaka se šteje kot pogoj za poklicno delo v Slovenski vojski in kandidatom ni treba opravljati še strokovnega izpita.

(6) Kandidat, ki je uspešno opravil šolo za podčastnike ali častnike, organizirano kot višješolsko ali visokostrokovno oziroma univerzitetno izobraževanje, lahko sklene pogodbo o zaposlitvi brez dodatnih pogojev, določenih v tretjem odstavku tega člena. Stažiranje v Slovenski vojski se mu všteva v pripravniško dobo.

(7) Kandidatu, ki sklene pogodbo o zaposlitvi za poklicno opravljanje vojaške službe, se v pripravniško dobo všteva tudi čas stažiranja v vojaških enotah med šolanjem oziroma študijem.

(8) Kandidati za podčastnike in častnike ne morejo samostojno opravljati formacijskih dolžnosti, dokler ne opravijo šol iz tretjega odstavka tega člena.

(9) Ne glede na prvi odstavek tega člena, se lahko za opravljanje določenih formacijskih dolžnosti sklene pogodba o zaposlitvi za čas, krajši od desetih let. S formacijo se v tem primeru določita vrsta in obseg vojaško strokovnega usposabljanja ter dolžnosti, za katere se izjemoma ne zahteva odslužen vojaški rok.

(10) Pogodbo o zaposlitvi iz prvega in prejšnjega odstavka lahko sklene tudi vojak, ki služi vojaški rok, in ki po izteku vojaškega roka nadaljuje z delom v vojski kot pripadnik stalne sestave.

(11) Pogodba o zaposlitvi za vojaka, podčastnika, častnika ali vojaškega uslužbenca se sklene v pisni obliki in mora vsebovati podatke o pogodbenih strankah, datumu nastopa dela in času trajanja delovnega razmerja. Pogodba lahko vsebuje še druge pravice in obveznosti delavca, lahko pa glede teh napotuje na uporabo zakona oziroma na splošne akte ministrstva. V pogodbi o zaposlitvi se določi tudi obveznost opravljanja temeljnega vojaško strokovnega usposabljanja, če kandidat nima odsluženega vojaškega roka.

(12) Vojaški osebi preneha delovno razmerje na obrambnem področju najkasneje do konca koledarskega leta, v katerem izpolni pogoje za pridobitev pravice do starostne pokojnine po splošnih predpisih, ne glede na čas, za katerega je sklenila pogodbo o zaposlitvi. Pri tem se upošteva tudi zavarovalna doba s povečanjem oziroma dodana doba iz naslova obveznega dodatnega zavarovanja. Vojaška oseba ima ob prenehanju delovnega razmerja na obrambnem področju pravico do odpravnine kot ob upokojitvi po splošnih predpisih. Odločbo o prenehanju delovnega razmerja izda minister in je dokončna.

93. člen **(pravice in obveznosti med trajanjem pogodbe)**

(1) Med trajanjem pogodbe o zaposlitvi ima pripadnik stalne sestave:

- dolžnost, da se udeležuje dopolnilnega vojaško strokovnega usposabljanja po predpisanih programih;
- pravico, da opravi osnovno ali dopolnilno vojaško strokovno usposabljanje po programih, ki niso obvezni, če izpolnjuje zahtevane pogoje.

(2) Pripadnik stalne sestave lahko pogodbo o zaposlitvi iz prvega odstavka prejšnjega člena enostransko odpove, pri čemer mora glede na čas trajanja pogodbe o zaposlitvi ministrstvu vrniti sorazmeren del stroškov osnovnega vojaško strokovnega usposabljanja, če je pogodbo odpovedal pred iztekom desetih let. Sorazmeren del stroškov osnovnega vojaško strokovnega usposabljanja mora vrniti tudi pripadnik stalne sestave, ki predčasno enostransko odpove pogodbo o zaposlitvi iz devetega odstavka prejšnjega člena. Povračila stroškov usposabljanja je pripadnik oproščen v vsakem primeru, če je moral pogodbo o zaposlitvi odpovedati zaradi zdravstvenih razlogov. Sorazmeren del stroškov osnovnega in dopolnilnega vojaško strokovnega izobraževanja in usposabljanja mora vrniti tudi pripadnik stalne sestave, ki je sklenil pogodbo o zaposlitvi za določen oziroma nedoločen čas, pa mu je bila pogodba o zaposlitvi odpovedana zaradi krivdnih razlogov. Sorazmerni del stroškov se pri pripadniku stalne sestave, ki je sklenil pogodbo o zaposlitvi za nedoločen čas, ugotavlja kot če bi pripadnik pogodbo o zaposlitvi sklenil za določen čas desetih let. Povračila sorazmernega dela stroškov je pripadnik stalne sestave oproščen, če je v ministrstvu delal najmanj 15 let.

(3) Vojak, ki je sklenil pogodbo o zaposlitvi iz prvega in drugega odstavka prejšnjega člena, ima po izteku pogodbeno dogovorjenega roka, če zaradi starosti pogodbe ne more podaljšati, pravico do razporeditve na ustrezna dela v ministrstvu ali drugem državnem organu. Ob razporeditvi obdrži število doseženih plačnih razredov, ne glede na določbe zakona, ki ureja sistem plač v javnem sektorju. Razporeditev na ustrezno delovno mesto mu je treba ponuditi pisno, in sicer najmanj 15 dni pred pogodbeno dogovorjenim rokom. Če bi vojak po razporeditvi v ministrstvo ali drug državni organ prejel osnovno plačo v nižjem znesku, kot je znesek osnovne plače, ki jo je prejemal do razporeditve, mu ministrstvo do izenačitve izplačuje razliko do zneska plače, ki jo je prejemal do razporeditve.

(4) Če v ministrstvu ali v drugem državnem organu ni prostih del iz prejšnjega odstavka, ima vojak pravico do usposobitve za civilni poklic in pravico do odpravnine, če je delal v ministrstvu najmanj 15 let. Pravico do usposobitve za civilni poklic in pravico do odpravnine ima tudi vojak, ki je delal v ministrstvu najmanj deset let, pa pogodbe o zaposlitvi ne more podaljšati zaradi zdravstvenih ali drugih razlogov, ki niso posledica njegovega krivdnega ali drugega neustreznega ravnanja.

(5) Pravico do usposobitve za civilni poklic iz prejšnjega odstavka obsega pokritje stroškov šolanja ali prekvalifikacije oziroma dokvalifikacije ali druge vrste usposabljanja, ki traja največ tri leta po dopolnitvi 45. leta starosti. Medsebojne pravice in obveznosti med ministrstvom in upravičencem iz tega odstavka se uredijo s posebno pogodbo.

(6) Odpravnina iz četrtega odstavka tega člena se izplača v višini polovice povprečne plače vojaške osebe v zadnjih šestih mesecih za vsako leto dela v ministrstvu.

(7) Če vojak odkloni razporeditev iz tretjega odstavka tega člena, mu po izteku pogodbeno dogovorjenega roka ne pripada pravica do usposobitve za civilni poklic in ne pravica do odpravnine.

(8) Pravico do prerazporeditve, usposobitve za civilni poklic in do odpravnine po izteku pogodbe o zaposlitvi v skladu s tem členom, ima tudi podčastnik ali častnik, ki je delal v ministrstvu najmanj 20 let.

(9) Pripadnik stalne sestave, ki mu je zaradi posledic poškodbe pri delu ali poklicne bolezni, priznana invalidnost, se razporedi na drugo delovno mesto v ministrstvu ali v drug državni organ, ki ustreza njegovi preostali delovni zmožnosti oziroma se mu omogoči poklicna rehabilitacija. Če prerazporeditev na drugo delovno mesto v ministrstvu ali v drug državni organ ni možna, oziroma poklicna rehabilitacija ni smotrna, se pripadnika stalne sestave začasno, najdalj do pet let, razporedi na formacijsko dolžnost izven operativnih enot. V času začasne razporeditve obdrži plačo, ki jo je imel pred razporeditvijo.

(10) Pripadniku stalne sestave iz prejšnjega odstavka, ki ga niti v petih letih ni mogoče prerazporediti na preostali delovni zmožnosti ustrezno delovno mesto v ministrstvu ali v drug državni organ, preneha delovno razmerje v ministrstvu. Pripadnik stalne sestave ima v tem primeru pravico do odpravnine v višini zadnjih šestih povprečnih plač ter pravice iz naslova zavarovanja za čas brezposelnosti ter pokojninskega in invalidskega zavarovanja, določene s splošnimi predpisi. Odločba o prenehanju delovnega razmerja, ki jo izda minister, je dokončna.

(11) Pripadnika stalne sestave je mogoče, če s tem soglaša, v primerih iz tretjega, osmega in devetega odstavka tega člena ter tretjega odstavka 94. člena tega zakona, razporediti na ustrezno delovno mesto na ministrstvu ali v drugem državnem organu za nedoločen čas, brez javnega natečaja.

(12) Pri imenovanju v čin ali razred ter poviševanju in napredovanju vojaških oseb se uporablja postopek, določen s tem zakonom. Usposobljenost in uspešnost dela vojaških oseb se ocenjuje s službeno oceno v skladu s pravili službe in kriteriji, ki jih predpiše minister.

94. člen (odpoved pogodbe o zaposlitvi)

(1) Ministrstvo lahko pripadniku stalne sestave enostransko odpove pogodbo o zaposlitvi v primeru:

- če preneha izpolnjevati posebne pogoje iz 88. člena tega zakona ali se ne udeležuje obveznih oblik dopolnilnega vojaško strokovnega usposabljanja;
- če je imel negativno službeno oceno dvakrat zaporedoma;
- če je kršil vojaško disciplino;
- če preneha potreba po dolžnosti, ki jo opravlja, ali če se zmanjša stalna sestava, pa ni mogoča njegova razporeditev na drugo delo.

(2) Zmanjšanje stalne sestave oziroma ukinitve določenih enot se opredeli s splošnim dolgoročnim programom razvoja in opremljanja Slovenske vojske oziroma z aktom o obsegu in strukturi Slovenske vojske, ki ga sprejme vlada za uresničevanje splošnega dolgoročnega programa razvoja in opremljanja Slovenske vojske.

(3) Če vzrok za prenehanje pogodbe o zaposlitvi ni na strani pripadnika, mu pripadajo pravice iz tretjega odstavka prejšnjega člena oziroma pravica do odpravnine iz šestega odstavka prejšnjega člena, ne glede na čas trajanja pogodbe, če je to zanj ugodneje kot po splošnih predpisih.

2. Pravice in obveznosti med trajanjem pogodbe o zaposlitvi

95. člen (črtan)

96. člen **(posebni delovni pogoji)**

(1) Delavec, ki poklicno opravlja delo na obrambnem področju, je po odločitvi nadrejenega dolžan zaradi potreb službe opravljati delo v posebnih delovnih pogojih.

(2) Za posebne delovne pogoje iz prejšnjega odstavka se šteje delo v delovnem času, ki je za delavce manj ugoden, in delo v manj ugodnih delovnih pogojih ali z dodatnimi obremenitvami, in sicer:

1. delo v neenakomernem delovnem času;
2. izmensko delo;
3. delo v deljenem delovnem času;
4. nočno delo;
5. delo preko polnega delovnega časa;
6. delo ob nedeljah, praznikih in drugih z zakonom določenih dela prostih dnevih;
7. dežurstvo kot redna oblika dela oziroma dežurstvo, ki se odreja izjemoma;
8. pripravljenost za delo oziroma dosegljivost;
9. opravljanje nujnih del na dolžnostih, ki niso kadrovske zasedene, poleg svojega rednega dela;
10. opravljanje straže;
11. delo v terenskih razmerah na določenem kraju in času;
12. bivanje v vojaški enoti ali zavodu oziroma drugem določenem mestu;
13. izraba ali prekinitvev dopusta v skladu s službenimi potrebami.

(3) Če delavec med dežurstvom ali pripravljenostjo za delo dela, se čas dejanskega dela šteje za delo v podaljšanem delovnem času, če s tem zakonom ni določeno drugače.

(4) Če opravljeno delo delavca presega predpisano mesečno oziroma tedensko delovno obveznost, se razlika šteje kot delo preko polnega delovnega časa, ki lahko traja največ 20 ur na teden oziroma 80 ur na mesec, če ni bilo mogoče delovnega časa razporediti skladno s tem zakonom.

(5) Zaradi opravljanja dela v posebnih delovnih pogojih se delavcu plača poveča v skladu s splošnimi predpisi.

97. člen **(delovni čas)**

(1) Polni delovni čas v ministrstvu ne sme biti daljši od 40 ur v tednu in ne krajši kot 36 ur na teden. Začetek in konec delovnega časa v vojski se določa s pravili službe v Slovenski vojski.

(2) Minister na predlog načelnika generalštaba lahko določi formacijske dolžnosti v vojski, na katerih zaradi večje nevarnosti za poškodbe in zdravstvene okvare traja polni delovni čas manj kot 36 ur na teden.

(3) Dnevna delovna obveznost praviloma traja največ 12 ur. Minister lahko odredi, da se na posameznih delovnih mestih ali formacijskih dolžnostih na predlog načelnika generalštaba predpisana časovna omejitev dnevne delovne obveznosti upošteva kot povprečna omejitev v obdobju, ki ne sme biti daljše kot šest mesecev.

(4) Minister lahko odredi, da se na posameznih delovnih mestih ali formacijskih dolžnostih na predlog načelnika generalštaba, predpisan dnevni in tedenski počitek v

minimalnem trajanju v primeru izmenskega dela zagotavlja v obdobju, ki ne sme biti daljše kot šest mesecev.

(5) Upoštevanje časovne omejitve dnevne delovne obveznosti in zagotavljanje dnevnega ter tedenskega počitka iz tretjega in četrtega odstavka tega člena se lahko odredi:

- če je to potrebno zaradi nemotenega ali neprekinjenega delovanja oborožitvenega, nadzornega ali telekomunikacijskega sistema ali varovanja določenega objekta ali območja;
- zaradi zagotavljanja stalne ali povišane pripravljenosti vojske ali obrambnega sistema;
- če gre za izvedbo vojaškega strokovnega usposabljanja ali vaj, ki trajajo dalj časa;
- če gre za izvajanje mednarodnih obveznosti.

97.a člen (razporejanje delovnega časa)

(1) Razporeditev in pogoje za začasno prerazporeditev delovnega časa določi minister oziroma načelnik generalštaba za vojsko.

(2) Pri enakomerni razporeditvi polni delovni čas ne sme biti razporejen na manj kot štiri dni v tednu.

(3) Delavec mora biti obveščen o začasni prerazporeditvi delovnega časa praviloma najmanj en dan pred prerazporeditvijo.

97.b člen (neenakomerna razporeditev dela)

(1) Zaradi narave ali organizacije dela je lahko delovni čas neenakomerno razporejen. Pri neenakomerni razporeditvi ter začasni prerazporeditvi polnega delovnega časa, delovni čas ne sme trajati več kot 56 ur na teden in ne manj kot štiri ure na dan.

(2) Pri neenakomerni razporeditvi ter začasni prerazporeditvi delovnega časa se upošteva polni delovni čas kot povprečna delovna obveznost v obdobju, ki ne sme biti daljše kot šest mesecev.

(3) Delo v neenakomernem delovnem času oziroma v izmenah vključuje opravljanje delovne obveznosti v deljenem delovnem času, ob sobotah, nedeljah, praznikih in drugih dela prostih dnevih ter delo v popoldanskem in nočnem času, s prerazporeditvijo v okviru določene redne mesečne oziroma letne delovne obveznosti.

(4) Za delo v izmenah se šteje delo, ki se izmenoma opravlja v dopoldanskem, popoldanskem ali nočnem času. Za delo v izmenah se šteje tudi delo v turnusu, ko se delo opravlja po razporedu 12 ur, sledi pa mu 24 ali 48 ur počitka, in delo po posebnem razporedu, ko se delo opravlja dopoldne, popoldne in v nočnem času, vendar ne v enakomernem zaporedju.

(5) Če se delo opravlja v izmenah ali v turnusu, mora ministrstvo zagotoviti njihovo periodično izmenjavo.

97.c člen (delo ponoči)

(1) Delavec na obrambnem področju, ki dela ponoči vsaj tri ure svoje redne dnevne delovne obveznosti, oziroma delavec, ki dela ponoči tretjino polnega delovnega časa svoje letne delovne obveznosti, ima pravico do posebnega varstva.

(2) Če bi se delavcu iz prejšnjega odstavka po mnenju zdravniške komisije zaradi dela ponoči lahko poslabšalo zdravstveno stanje, ga mora ministrstvo razporediti na ustrezno delo v dopoldanskem ali popoldanskem času v skladu z njegovo splošno in vojaško izobrazbo.

97.č člen (straža)

(1) Straže trajajo praviloma nepretrgoma 24 ur.

(2) Vojaškim osebam, ki opravljajo stražarsko službo, se šteje, kot da delajo v deljenem delovnem času. ure, v katerih ne opravljajo dejanskega dela, se ne štejejo v delovni čas, ampak se štejejo kot pripravljenost za delo na delovnem mestu.

(3) Dnevna delovna obveznost med stražo ne sme presegati 12 ur. V primeru izrednega dogodka oziroma zaradi dokončanja začete naloge, se lahko vojaški osebi delovni čas izjemoma podaljša, pri tem pa se ure, ki jih opravi po že opravljenih 12 urah dejanskega dela, štejejo kot ure, opravljene preko polnega delovnega časa.

(4) Opravljanje stražarske službe lahko traja neprekinjeno do največ sedem dni. Vojaške osebe imajo pravico do prekinitve za počitek na kraju, kjer se opravlja straža, s tem, da se jim v redni delovni čas šteje 12 ur, preostalih 12 ur pa kot pripravljenost za delo.

97.d člen (dežurstva)

(1) Vojaškim osebam, ki opravljajo dežurstvo v skladu s pravili službe v Slovenski vojski, se ure dežurstva štejejo v ure tedenske oziroma mesečne delovne obveznosti. Dnevna delovna obveznost med dežurstvom ne sme presegati 12 ur.

(2) V primeru izrednega dogodka oziroma zaradi dokončanja začete naloge med dežurstvom iz prejšnjega odstavka, se lahko delovni čas izjemoma podaljša, pri tem pa se ure, ki jih vojaška oseba opravi po že opravljenih 12 urah štejejo kot ure, opravljene preko polnega delovnega časa.

97.e člen (pripravljenost za delo)

(1) Pripravljenost za delo je čas, v katerem mora biti delavec, ki dela na obrambnem področju, v pripravljenosti za delo na delovnem mestu, na določenem kraju ali na domu.

(2) Pripravljenost za delo se ne všteva v število ur tedenske oziroma mesečne delovne obveznosti. V primeru, če mora delavec v času pripravljenosti za delo dejansko delati, se te ure dejanskega dela vštevajo v število ur tedenske oziroma mesečne delovne obveznosti.

(3) Minister določi primere in način izvajanja pripravljenosti za delo v delovnih prostorih, na določenem kraju ali na domu. Primere in način izvajanja pripravljenosti za delo v vojski določi načelnik generalštaba.

(4) Pripravljenost za delo na določenem kraju je izenačena s pripravljenostjo za delo na delovnem mestu.

97.f člen (odmor, dnevni in tedenski počitek)

(1) Delavec na obrambnem področju, ki dela krajši delovni čas v skladu s 96. členom tega zakona, vendar več kot štiri ure dnevno, ima pravico do odmora med delovnim časom, ki je v sorazmerju z dolžino dela. Dolžina odmora se pri neenakomerni ali začasni prerazporeditvi delovnega časa določi sorazmerno dolžini dnevnega delovnega časa.

(2) Delavec ima praviloma med dvema zaporednima delovnima dnevnoma pravico do počitka, ki traja nepretrgoma najmanj 12 ur. V obdobju sedmih zaporednih dni ima poleg pravice do dnevnega počitka praviloma tudi pravico do počitka v trajanju najmanj 24 neprekinjenih ur.

(3) Če mora delavec zaradi službenih potreb, varnostnih razmer, nemotenega opravljanja zadev civilne obrambe ali izvajanja materialne in zdravstvene oskrbe vojske oziroma nemotenega izvajanja vojaškega izobraževanja in usposabljanja na dan tedenskega počitka delati, se mu zagotovi tedenski počitek v tekočem ali naslednjem mesecu.

97.g člen (letni dopust)

(1) Delavec na obrambnem področju ima pravico do letnega dopusta najmanj 20 delovnih dni, ne glede na to, ali dela polni delovni čas ali krajši delovni čas od polnega.

(2) Kriterije za določitev dolžine letnega dopusta predpiše minister, in sicer tako, da se dopust glede na delovno dobo lahko poveča do 25 dni, za zahtevnost dela za največ pet dni, za delovno uspešnost do tri dni, zaradi delovnih pogojev do deset dni in zaradi socialnih ter zdravstvenih razmer in starosti do pet dni.

(3) Vojaškim kontrolorjem letenja in članom posadk vojaških zrakoplovov, vojaškim pirotehnikom in vojaškim potapljačem pripada za ohranjanje telesne psihofizične pripravljenosti, poleg dopusta iz prejšnjega odstavka, še dodaten dopust 15 dni. Pogoje in način izrabe dodatnega dopusta določi minister.

97.h člen (izraba dopusta)

(1) Letni dopust lahko delavec na obrambnem področju izrabi praviloma v tekočem letu glede na službene potrebe in opravljanje nalog iz pristojnosti ministrstva ter z upoštevanjem njegove želje. En dan letnega dopusta lahko delavec praviloma izrabi na tisti dan, ki ga sam določi.

(2) Zaradi narave ali organizacije dela se lahko izraba dopusta določi v določenem časovnem obdobju, praviloma v skladu z letnim načrtom. Zaradi boljše organizacije dela in smotnejše razporeditve delavcev glede na njihove delovne obremenitve lahko minister

odredi kolektivni dopust, praviloma z letnim načrtom. Kolektivni dopust v vojski odredi načelnik generalštaba, praviloma z letnim načrtom dela.

(3) Delavci, ki niso izrabili letnega dopusta do konca koledarskega leta, ga lahko izrabijo do 30. junija naslednjega leta. Letni dopust, ki ni bil izrabljen v tekočem letu zaradi sodelovanja pri izvajanju mednarodnih obveznosti ali vojaške službe izven države oziroma drugih razlogov na strani delodajalca, se lahko izrabi v naslednjem koledarskem letu.

98. člen **(začasna razporeditev na drugo delo)**

(1) Pripadnik stalne sestave je lahko začasno razporejen zaradi službenih potreb na drugo ali nižje ovrednoteno delovno mesto ali na delo v drug kraj do enega leta.

(2) Pripadnik stalne sestave iz prejšnjega odstavka obdrži enako plačo, kot jo je imel pred razporeditvijo, če je zanj to ugodneje.

(3) Pripadnik stalne sestave je lahko začasno razporejen zaradi službenih potreb v začasno skupino ali enoto oziroma na drugo formacijsko dolžnost v skladu s pravili službe.

(4) Pripadnik stalne sestave v času začasne razporeditve zadrži vse pravice, pridobljene na formacijski dolžnosti, če je trajanje razporeditve do 30 dni. Za začasne razporeditve nad 30 dni pa pridobi pravice iz nove formacijske dolžnosti, če je to zanj ugodneje. Dolžan je spoštovati red in delovne programe, ki veljajo za začasno skupino, enoto oziroma formacijsko dolžnost, na katero je razporejen.

(5) O začasni razporeditvi iz tretjega odstavka tega člena odločajo z akti poveljevanja:

- poveljnik bataljona ali njemu enake enote, če traja razporeditev do deset dni;
- poveljnik brigade ali njej enake enote oziroma poveljnik vojaško teritorialnega poveljstva, če traja razporeditev do 30 dni;
- poveljnik operativne ravni, če traja razporeditev do šestih mesecev;
- načelnik generalštaba, če traja razporeditev do enega leta.

(6) Za službene potrebe iz prvega in tretjega odstavka tega člena se šteje:

- nadomeščanje druge vojaške osebe ali delavca, ki je odsoten s formacijske dolžnosti oziroma delovnega mesta, ne glede na vzrok odsotnosti;
- izvrševanje nalog ali del, ki so nujna ali jih je treba opraviti v določenem času oziroma vplivajo na pripravljenost vojske;
- popolnitev ali dopolnitev formacijske dolžnosti, za katere je popolnitev predvidena z organizacijskim ukazom ali je nujna za delo oziroma uporabo poveljstva ali enote;
- popolnitev formacijskih dolžnosti, ki so nujne za izvajanje vojaško strokovnega usposabljanja ali vzpostavitev neprekinjene linije poveljevanja;
- napotitev na izobraževanje ali usposabljanje zaradi pridobitve predpisanih ali drugih strokovnih znanj, potrebnih za opravljanje določenih formacijskih dolžnosti;
- popolnitev začasnih skupin ali enot.

(7) Pripadnik stalne sestave je lahko začasno razporejen nad 30 dni zaradi istega razloga samo dvakrat zaporedoma.

(8) Akt poveljevanja o začasni razporeditvi mora biti pripadniku stalne sestave vročen praviloma sedem dni pred dnem začasne razporeditve na drugo delo ali formacijsko dolžnost, če gre za razporeditev nad 30 dni.

98.a člen **(razporeditev na drugo formacijsko dolžnost)**

(1) Pripadnik stalne sestave je zaradi službenih potreb lahko razporejen na drugo formacijsko dolžnost ali v drug kraj za nedoločen čas. O tem odloči načelnik generalštaba. O razporeditvah vojaških oseb s činom brigadir ali višjim, odloči minister na predlog načelnika generalštaba.

(2) V skladu s prejšnjim odstavkom se lahko razporedi pripadnika stalne sestave na formacijsko dolžnost, za katero se zahteva enak ali eno stopnjo višji čin, kot je njegov osebni čin. Pri tem se upošteva tudi službena ocena zadnjih dveh let.

(3) Zoper akt o razporeditvi iz prvega in drugega odstavka tega člena lahko pripadnik stalne sestave vloži ugovor po službeni poti. Ugovor ne zadrži izvršitve akta.

(4) Za službene potrebe iz prvega odstavka tega člena se šteje:

- popolnitev ali dopolnitev formacijskih dolžnosti, za katere je popolnitev predvidena z organizacijskim ukazom, oziroma ki je potrebna za delo poveljstva ali enote;
- popolnitev formacijskih dolžnosti, ki so nepopolnjene, pa je njihova popolnitev predvidena s pripadniki stalne sestave;
- popolnitev formacijskih dolžnosti, s katerimi se vzpostavlja neprekinjena linija poveljevanja.

(5) Pripadniku stalne sestave, ki se zaradi službenih potreb razporedi v kraj, ki je oddaljen več kot 60 km od kraja bivanja, ministrstvo zagotovi primerno nastanitev, če je to mogoče. Vojakom se praviloma zagotavlja nastanitev v vojaških objektih.

(6) Pripadnik stalne sestave, ki je razporejen ali prerazporejen zaradi službenih potreb, ima pravico do povračila prevoznih stroškov, pravico do nadomestila za ločeno življenje oziroma pravico do povračila selitvenih stroškov v skladu s predpisi.

98.b člen **(zavarovanje in pravna pomoč)**

(1) Ministrstvo zavaruje pripadnike stalne sestave in druge vojaške osebe v času opravljanja vojaške službe v miru oziroma določene delavce obveščevalno varnostne službe za primer nesreče pri delu, katere posledica je trajna izguba splošne delovne zmožnosti ali smrt.

(2) Ministrstvo zagotovi pravno pomoč pripadniku vojske ali delavcu ministrstva, zoper katerega je uveden kazenski ali odškodninski postopek zaradi opravljanja vojaške ali druge službe, če jo je po oceni ministrstva opravljal v skladu s predpisi in pravili službe.

98.c člen **(plača za delo izven države)**

(1) Pripadniku, ki v miru opravlja vojaško službo oziroma službo izven države pri izvrševanju obveznosti, sprejetih v mednarodnih organizacijah oziroma z mednarodnimi pogodbami, pripada plača z dodatki po osnovah in merilih, ki jih predpiše vlada.

(2) Pripadniku iz prejšnjega odstavka se plača obračuna po osnovah in dodatkih, kot če bi delal v povprečju 174 ur mesečno. Če pripadnik opravlja službo izven države le občasno ali nekaj dni, sicer pa opravlja redno službo, mu pripada plača za dejanske dneve dela izven države, pri čemer ti dnevi ne vplivajo na opravljeno redno mesečno delo v državi.

(3) S pripadnikom iz prvega odstavka tega člena se praviloma sklene posebna pogodba, s katero se uredijo njegove pravice in dolžnosti za čas opravljanja službe v drugi državi. Posebne pogodbe se praviloma ne sklepa, če gre za sodelovanje enote na vojaških vajah ali drugih oblikah usposabljanja in urjenja. Pripadnik mora biti za čas opravljanja službe v drugi državi posebej zavarovan za primer poškodbe ali smrti.

(4) Po razglasitvi vojnega ali izrednega stanja oziroma po sprejemu odločitve o uporabi vojske za vojaško obrambo v skladu s tem zakonom, pripadniku stalne sestave pripada plača brez dodatkov zaradi posebnih pogojev dela in ne glede na kraj opravljanja službe. Višino plače in način njenega izplačila določi vlada.

98.č člen **(stroški pogreba in enkratna denarna pomoč ob smrti)**

(1) Za pripadnika stalne sestave, ki je pri opravljanju dela izgubil življenje, ministrstvo poravnava stroške pogreba v kraju, ki ga določijo svojci.

(2) V primeru iz prejšnjega odstavka ima družina oziroma zakonec pokojnega pravico do enkratne denarne pomoči, in sicer od šestih do desetih zadnjih plač pokojnega.

(3) Kriterije za določitev višine stroškov pogreba in enkratne denarne pomoči predpiše minister.

98.d člen **(posebna znanja in veščine ter posebno nevarne delovne naloge)**

(1) Vojaškim osebam, pripadnikom stalne sestave, ki obvladajo posebna znanja in veščine, za katere se še dodatno usposabljujejo in jih potrebujejo pri opravljanju vojaške službe in pripadnikom stalne sestave ter delavcem obveščevalno varnostne službe, ki opravljajo posebno nevarne delovne naloge, pripadajo dodatki za posebna znanja in veščine ter za nevarnost.

(2) Vrste posebnih znanj in veščin ter posebno nevarne naloge iz prejšnjega odstavka določi minister.

(3) Dodatke iz prvega odstavka tega člena za posamezne formacijske dolžnosti določi minister v formacijah oziroma v sistemizaciji v skladu s splošnimi predpisi.

(4) Delavcem obveščevalno varnostne službe ministrstva iz prvega odstavka 34. člena tega zakona pripadajo dodatki, obvezno dodatno pokojninsko zavarovanje in nezgodno zavarovanje, kot jih zakon določa za delavce Slovenske obveščevalno-varnostne agencije.

(5) Delavcem obveščevalno varnostne službe ministrstva iz drugega odstavka 34. člena tega zakona pripadajo dodatki, obvezno dodatno pokojninsko zavarovanje in nezgodno zavarovanje, kot jih zakon določa za policijo. Delovna mesta iz prejšnjega in tega odstavka določi minister v sistemizaciji delovnih mest.

98.e člen **(specifična strokovna znanja in izurjenost)**

Za določene formacijske dolžnosti oziroma delovna mesta, ki zahtevajo posebej specifična strokovna znanja ali posebno izurjenost in so posebnega pomena za učinkovito

delovanje Slovenske vojske oziroma ministrstva, pripadajo dodatki v skladu s splošnimi predpisi.

98.f člen (stalnost)

(1) Pripadnikom stalne sestave vojske pripada za vsako začeto leto dela na vojaški dolžnosti nad pet let, dodatek za stalnost v višini 0,5% osnovne plače.

(2) V delovno dobo iz prejšnjega odstavka se všteva tudi poklicno opravljanje vojaške službe po formacijah Teritorialne obrambe oziroma v drugih sestavah, izenačenih s Teritorialno obrambo v skladu s predpisi.

99. člen (pravica do stavke)

(1) Vojaške osebe med opravljanjem vojaške službe nimajo pravice do stavke.

(2) Delavci, ki opravljajo upravne in strokovne zadeve na obrambnem področju, uresničujejo pravico do stavke pod pogoji, ki jih določa zakon o javnih uslužbencih.

- (3) Poleg pogojev iz prejšnjega odstavka morajo delavci med stavko zagotoviti:
- nemoteno opravljanje vojaških zadev ter drugih zadev, povezanih z uresničevanjem temeljnih dolžnosti državljanov, gospodarskih družb, zavodov in drugih organizacij na obrambnem področju;
 - nemoteno opravljanje zadev civilne obrambe;
 - neprekinjeno pripravljenost za izvajanje ukrepov za pripravljenost, kurirske službe in mobilizacije;
 - neprekinjeno delovanje dežurnih služb, informacijskega ter telekomunikacijskega sistema;
 - nemoteno in neprekinjeno opravljanje vseh zadev in nalog, povezanih z materialno in zdravstveno oskrbo vojske, vzdrževanjem sredstev, objektov in opreme, transportom in skladiščenjem za vojaške potrebe;
 - nemoteno in neprekinjeno izvajanje obveznosti, prevzetih z mednarodnimi pogodbami na obrambnem področju oziroma v zvezi z obrambnimi dejavnostmi.

(4) Vojaške osebe in delavci, ki opravljajo upravne in strokovne zadeve na obrambnem področju, nimajo pravice do stavke, če grozi povečana nevarnost napada na državo ali če je nastala neposredna vojna nevarnost, oziroma če je razglašeno izredno ali vojno stanje, toliko časa, dokler tako stanje ni odpravljeno. Prepoved stavke velja tudi za druge razmere, če sta ogroženi varnost in obramba države in take razmere ugotovi vlada.

(5) Za ovrednotenje omejitev, ki izhajajo iz tega člena, vlada določi povečanje osnovne plače delavcem iz tega člena.

99.a člen (ocenjevanje zdravstvene sposobnosti)

(1) Minister imenuje petčlansko zdravstveno komisijo, ki ocenjuje sposobnost pripadnikov stalne sestave za opravljanje vojaške službe. V komisiji so najmanj trije zdravniki.

(2) Pripadnik stalne sestave, za katerega zdravstvena komisija iz prejšnjega odstavka oceni, da ni sposoben opravljati svoje dolžnosti, je pa sposoben opravljati druge formacijske dolžnosti, se razporedi na dolžnost, ki ustreza stopnji njegove strokovne usposobljenosti in zdravstvenemu stanju. V oceni zdravstvene zmožnosti morajo biti zapisane omejitve, ki jih je potrebno upoštevati pri razporeditvi.

(3) Če je zmanjšana delovna sposobnost posledica opravljanja z zakonom in s formacijo določenih nalog, pripadnik stalne sestave obdrži plačo, kot na prejšnji dolžnosti, če je to zanj ugodneje.

(4) Če zdravstvena komisija oceni, da je zmanjšana delovna sposobnost pripadnika stalne sestave taka, da pripadnik ni več sposoben opravljati vojaške službe, oziroma da je upravičen do priznanja pravic iz invalidskega zavarovanja, zadevo odstopi pristojni enoti zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

100. člen **(varnost in zdravje pri delu)**

(1) Pri opravljanju dela v upravnih prostorih, ambulantah, kuhinjah, okrepčevalnicah, splošnih delavnicah ter skladiščih, v katerih se ne skladišči vojaško orožje in oprema, se uporabljajo splošni predpisi o varstvu pred požarom ter o varnosti in zdravju delavcev pri delu.

(2) Minister predpiše ukrepe in postopke za zagotavljanje varstva pred požarom, varnosti in zdravja delavcev pri delu za dela na področju obrambe, pri katerih se ne uporabljajo splošni predpisi.

(3) K predpisom o ukrepih in postopkih za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu iz prejšnjega odstavka daje soglasje minister, pristojen za delo.

3. Postopek za uveljavljanje pravic iz dela

100.a člen **(uveljavljanje pravic iz delovnega razmerja)**

(1) O pravicah, obveznostih in odgovornostih iz delovnega razmerja delavcev na obrambnem področju odloča na prvi stopnji minister, ki za to lahko pooblasti drugo osebo oziroma načelnika generalštaba ali njegovega namestnika za odločanje o pravicah, obveznostih in odgovornostih pripadnikov stalne sestave vojske. Za odločanje o posamičnih pravicah pripadnikov stalne sestave lahko pooblasti poveljnike bataljonov ali njim enakih enot, če ni s pravili službe v Slovenski vojski določeno drugače.

(2) Delavec ima pravico vložiti zahtevo za uveljavljanje pravic iz delovnega razmerja ter pravico do ugovora zoper odločitve o njegovih pravicah, obveznostih in odgovornostih, razen če je s tem zakonom določeno, da se varstvo pravic uveljavlja po službeni poti, določeni s pravili službe v Slovenski vojski. Zahtevo vloži delavec pri ministru oziroma pooblaščenih osebi.

(3) Ugovor se vloži pri ministru oziroma pooblaščenih osebi, ki je odločila o delavčevih pravicah, obveznostih in odgovornostih, v roku 15 dni od dneva, ko mu je bil vročen akt, s katerim je bilo odločeno o njegovi pravici, obveznosti ali odgovornosti.

(4) Ugovor zoper odločitev iz prvega odstavka tega člena ne zadrži izvršitve odločitve, razen v primerih, določenih s splošnimi predpisi.

(5) O zahtevi oziroma ugovoru odloči minister oziroma pooblaščen oseba, ki mora pred odločitvijo zahtevati mnenje reprezentativnega sindikata, ki pa ni obvezujoče za odločitev.

(6) Minister ali pooblaščen oseba preizkusi svojo odločitev na podlagi dejstev, navedenih v vlogi delavca, in priložene dokumentacije in jo lahko spremeni. O odločitvi se izda pisni akt z odločitvijo, obrazložitvijo in pravnim poukom.

(7) Za določanje drugih rokov, vročanje, dopolnitev vlog in druga vprašanja se smiselno uporabljajo predpisi, ki določajo postopek pred delovnimi sodišči.

(8) Če delavec ni zadovoljen z odločitvijo o zahtevi ali ugovoru ali če minister oziroma pooblaščen oseba ne odloči v 60 dneh od vložitve zahteve ali ugovora, lahko delavec v nadaljnjih 30 dneh zahteva varstvo pravic pri pristojnem sodišču.

(9) Delavci na obrambnem področju, ki se imenujejo in razrešujejo v nazive v skladu z zakonom o javnih uslužbencih, vlagajo ugovore iz imenovanja na način in po postopku, določenem s tem zakonom.

100.b člen (sindikalno združevanje)

(1) Delavci na obrambnem področju imajo pravico do sindikalnega združevanja in delovanja v skladu s predpisi.

(2) Sindikat ne more dajati mnenja k formacijam in organizaciji vojske, njeni opremljenosti, delovanju, pripravljenosti in uporabi. Sindikat ne more dajati mnenja k aktom vodenja in poveljevanja v vojski oziroma so njegova mnenja za ministra in načelnika generalštaba ter druge poveljujoče neobvezna.

(3) Sindikat ne glede na prejšnji odstavek, daje mnenje k elementom, ki so podlaga za določitev plače delavcem na obrambnem področju, o primerljivosti s plačami v javnem sektorju.

(4) Če je z zakonom ali kolektivno pogodbo ali pogodbo med ministrstvom in reprezentativnim sindikatom določeno, da mora minister pred odločitvijo pridobiti mnenje reprezentativnega sindikata, pa ne gre za primere iz drugega odstavka tega člena, mora poslati predlog odločitve ali akta v mnenje sindikatu in določiti razumen rok za oblikovanje mnenja, ki praviloma ne sme biti krajši kot 15 dni. Če minister ne uspe doseči uskladitve predloga odločitve z mnenjem sindikata, lahko sprejme neusklajeno odločitev, vendar mora pisno obrazložiti razloge, zaradi katerih ni bilo upoštevano mnenje sindikata, in s tem seznaniti sindikat.

(5) Pogoje za delovanje sindikata in sindikalnih poverjenikov v ministrstvu se ureja s pogodbo, ki jo skleneta minister in reprezentativni sindikat.

(6) Reprezentativni sindikat po tem zakonu je sindikat v ministrstvu, v katerega je včlanjenih najmanj 15 odstotkov zaposlenih v ministrstvu, če zakon ne določa drugače.

IX. UPRAVNE IN STROKOVNE ZADEVE OBRAMBE

101. člen (organizacija in pristojnosti)

(1) Upravne in strokovne zadeve na področju obrambe opravlja, če z zakonom ni določeno drugače, ministrstvo.

(2) Upravne in strokovne zadeve na področju obrambe na določenih urbano in geografsko povezanih območjih države opravljajo uprave ministrstva za obrambo, ki imajo svoje izpostave za območje ene ali več lokalnih skupnosti. Uprave za obrambo in njihove izpostave določa minister.

(3) Uprave za obrambo iz prejšnjega odstavka skrbijo za priprave civilne obrambe in odločajo v upravnih zadevah na prvi stopnji v zvezi z dolžnostmi državljanov, gospodarskih družb, zavodov in drugih organizacij, določenih s tem zakonom.

(4) V upravnih zadevah na drugi stopnji odloča minister oziroma predstojnik pristojnega organa v sestavi.

(5) Minister predpiše obliko in vsebino službenih in drugih izkaznic, določenih s tem zakonom, ter merila in kriterije za zagotavljanje osebne oborožitve in opreme, ki jo uporabljajo državni organi in drugi izvajalci civilne obrambe v vojnem stanju.

102. člen (informacijski in telekomunikacijski sistem)

(1) Za opravljanje upravnih in strokovnih zadev ministrstvo organizira enoten in avtonomen informacijski ter telekomunikacijski sistem, ki obsega tudi potrebe vojske.

(2) Minister predpiše, na katerih ravneh organiziranja sistema iz prejšnjega odstavka delujejo dežurne službe in s kakšnimi nalogami.

(3) Za varovanje tajnih podatkov v informacijskih in telekomunikacijskih sistemih, ki se uporabljajo za obrambne potrebe, in za povezavo teh sistemov z mednarodnimi obrambnimi in vojaškimi organizacijami v skladu z mednarodnimi pogodbami, je pristojno ministrstvo, ki opravlja tudi naloge organa pristojnega za kriptografsko zaščito podatkov, organa za razdeljevanje kriptografskega materiala in organa za zaščito pred neželjenim elektromagnetnim sevanjem naprav v informacijskih in telekomunikacijskih sistemih, ki se uporabljajo za obrambne potrebe. Vlada lahko podrobneje določi naloge, s katerimi se zagotavlja izvajanje varovanja tajnih podatkov v informacijskih in telekomunikacijskih sistemih, ki se uporabljajo za obrambne potrebe, kriptografsko zaščito in zaščito pred neželjenim elektromagnetnim sevanjem.

(4) Ministrstvo upravlja in koordinira z drugimi državnimi organi uporabo radiofrekvenčnih pasov, ki so namenjeni za potrebe varnosti, obrambe države ter varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.

103. člen (usposabljanje)

(1) Za usposabljanje državljanov, ki organizirajo in izvajajo ali so odgovorni za priprave civilne obrambe, ter delavcev, ki opravljajo upravne in strokovne zadeve na področju obrambe, ministrstvo organizira usposabljanje v ustrezni izobraževalni organizacijski enoti.

(2) Programe usposabljanja iz prejšnjega odstavka predpisuje minister. Če usposabljanje organizira drugo ministrstvo, daje minister soglasje k programu usposabljanja.

(3) Ministrstvo v skladu s programi pomaga Združenju slovenskih častnikov in drugim organizacijam, katerih dejavnost je posebnega pomena za obrambo.

(4) Stroške usposabljanja krije tisti, ki je usposabljanje organiziral.

104. člen (prepoved pridobitne dejavnosti)

(1) Kot pridobitne ali profitne dejavnosti ni dovoljeno opravljati:

- priprav civilne obrambe in usposabljanja za njeno izvajanje;
- vojaško strokovnega usposabljanja;
- delovanja informacijskega in telekomunikacijskega sistema na področju obrambe;
- kriptografskega in protielektronskega varovanja prenosa podatkov na področju obrambe.

(2) Prepoved iz prejšnjega odstavka se ne nanaša na izvedbo posameznih projektov ali del, ki jih naroči ministrstvo pri zunanjih izvajalcih.

X. KAZENSKE DOLOČBE

105. člen

(1) Z globo od 500.000 do 2.000.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik:

1. če ne izvršuje ali se kako drugače izmika izvrševanju materialne dolžnosti (drugi in tretji odstavek 11. člena);
 - 1.a če ne varuje tajnih obrambnih podatkov v skladu z prvim odstavkom 14. člena tega zakona;
 - 1.b če vnese v javno publikacijo obrambne podatke v nasprotju s tretjim odstavkom 14. člena tega zakona;
2. če na zahtevo upravnega organa, pristojnega za obrambne zadeve, ne da podatkov iz 20. člena (prvi odstavek 22. člena);
3. če v predpisanem roku ne prijavi pristojnemu organu sprememb podatkov (23. člen);
4. če ne upošteva obrambnih potreb v prostorskih aktih in pri projektiranju in gradnji objektov (prvi in drugi odstavek 28. člena);
5. če ne pridobi soglasja ministrstva v skladu s tretjim odstavkom 28. člena tega zakona;
6. če brez soglasja ali v nasprotju s soglasjem opravlja meritve, snemanja ali raziskave v objektih oziroma okoliših objektov iz 29. člena tega zakona;
7. če brez pooblastila ali v nasprotju s pooblastilom opravlja aerosnemanja iz prvega odstavka 31. člena tega zakona;
8. če brez soglasja ali v nasprotju s soglasjem pristojnih organov opravlja raziskovanja na področjih, za katera je predpisano, da so pomembna za obrambo (drugi odstavek 31. člena);
9. kdor reproducira ali uporablja oznako pripadnosti in druge oznake, ki se uporabljajo v Slovenski vojski (četrti odstavek 41. člena);
 - 9.a če pripadnika rezervne sestave po prenehanju opravljanja vojaške službe delodajalec ne sprejme na prejšnje delo ali ga postavi v manj ugoden položaj v nasprotju z drugim odstavkom 47. člena tega zakona;

- 9.b če pripadnika vojne ali rezervne sestave oziroma civilne osebe po prenehanju dela v vojski, delodajalec ne sprejme na prejšnje delo ali jo postavi v manj ugoden položaj v nasprotju s tretjim odstavkom 48.a člena tega zakona;
10. če ne izvrši kadrovskih in drugih priprav za določeno proizvodnjo in storitve v vojni (tretji odstavek 74. člena);
- 10.a če opravlja posle posredovanja, prodaje, izvoza, uvoza ali tranzita vojaškega orožja in opreme brez dovoljenja ministrstva (prvi odstavek 77. člena);
11. če preizkuša, označuje, opravlja transport ali skladiščenje vojaškega orožja in opreme v nasprotju s predpisi iz tretjega odstavka 78. člena tega zakona;
12. če ne ravna v skladu z inšpekcijskim ukrepom Inšpektorata Republike Slovenije za obrambo iz 87. člena tega zakona;
13. če kot pridobitno ali profitno dejavnost opravlja dejavnost iz prvega odstavka 104. člena tega zakona;
14. če ne uskladi priprav in organiziranosti v rokih iz tega zakona;
15. če pripadnika vojne ali rezervne sestave oziroma civilne osebe po prenehanju dela v vojski, delodajalec ne sprejme na prejšnje delo ali jo postavi v manj ugoden položaj v nasprotju s tretjim odstavkom 48. a člena tega zakona.

(2) Z globo od 100.000 do 500.000 tolarjev se kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

(3) Z globo od 100.000 do 500.000 tolarjev se kaznuje za prekršek tudi odgovorna oseba državnega organa, ki stori prekršek iz 4., 5., 9.a, 9.b in 12. točke prvega odstavka tega člena.

(4) Zaseženo vojaško orožje in opremo iz 10.a točke prvega odstavka tega člena se odvzame.

106. člen

Z globo od 100.000 do 300.000 tolarjev se kaznuje za prekršek posameznik:

1. če ne izvršuje ali se kako drugače izmika izvrševanju vojaške, delovne ali materialne dolžnosti iz 6. člena tega zakona oziroma izobraževanju in usposabljanju za vojaško ali delovno dolžnost iz 13. člena tega zakona;
2. če ne varuje tajnih obrambnih podatkov v skladu s 14. členom tega zakona;
3. če se na poziv pristojnega organa brez opravičenega razloga ne zgleda na določenem kraju in ob določenem času oziroma ne dostavi materialnega sredstva (prvi odstavek 15. člena);
4. če se kljub prepovedi iz 16. člena tega zakona prosto giblje na območju, kjer potekajo boji;
5. če v predpisanem roku ne prijavi pristojnemu organu sprememb podatkov (23. člen);
6. če brez soglasja ali v nasprotju s soglasjem opravlja meritve, snemanja ali raziskave v objektih oziroma okoliših objektov iz 29. člena tega zakona;
7. če opravlja aerosnemanja za namene iz prvega odstavka 31. člena brez pooblastila oziroma v nasprotju s pooblastilom pristojnega organa;
8. če brez soglasja ali v nasprotju s soglasjem pristojnih organov opravlja raziskovanja na področjih, za katera je predpisano, da so pomembna za obrambo (31. člen);
9. če reproducira ali uporablja oznako pripadnosti in druge oznake, ki se uporabljajo v Slovenski vojski (četrti odstavek 41. člena);
10. če nosi vojaško uniformo ali dele te uniforme v nasprotju s pooblastilom iz 50. člena tega zakona in pravili službe;
11. če ne hrani osebne oborožitve in vojaške opreme v skladu s četrtem odstavkom 55. člena tega zakona;

12. če je bil kot pripadnik rezervne sestave v miru zaradi kršitve vojaške discipline predčasno odpuščen iz enote (tretji odstavek 58. člena);
13. če se ne ravna v skladu z omejitvami iz drugega in tretjega odstavka 76. člena tega zakona;
14. če organizira stavko ali stavka v nasprotju z 99. členom tega zakona.

Zakon o obrambi (Uradni list RS, št. [82/94](#)) vsebuje naslednje prehodne in končne določbe:

»XI. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

107. člen

(vrednotenje posebnih delovnih razmer)

Do sprejema predpisov, ki bodo uredili vrednotenje posebnih delovnih razmer in odgovornosti za delavce v državni upravi, se za delavce, ki poklicno delajo na obrambnem področju, uporabljajo predpisi, ki so veljali na dan uveljavitve tega zakona.

108. člen

(zavarovanje)

(1) Do sprejema predpisov o dodatnem zavarovanju oziroma predpisov, ki bodo enotno uredili štetje zavarovalne dobe s povečanjem, se za delavce, ki poklicno delajo na obrambnem področju, uporabljajo predpisi, ki so veljali na dan uveljavitve tega zakona.

(2) Delavcem, ki so pridobili varstvo zatečenih statusnih, socialnih in drugih pravic po 14. členu ustavnega zakona za izvedbo temeljne ustavne listine o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 1/91-I) s pristopom v Teritorialno obrambo Republike Slovenije in delavcem, ki so bili pripadniki stalne sestave Teritorialne obrambe na dan 18. 7. 1991, pa jih v šestih mesecih po uveljavitvi tega zakona ni mogoče razporediti na delo oziroma jim zagotoviti druge ustrezne zaposlitve niti izven državne uprave, preneha delovno razmerje s pravico do pokojnine, če imajo najmanj 25 (moški) oziroma 20 let (ženske) skupne pokojninske dobe. Pokojnina se jim odmeri v višini 85% pokojninske osnove, ki jo predstavlja njegova povprečna mesečna plača v zadnjem koledarskem letu oziroma primerljiva plača za zaposlenega delavca v Teritorialni obrambi z enako izobrazbo kot delavca, ki je bil zaposlen brez razporeditve do upokojitve, če je to zanj ugodneje.

(3) Odločbo o prenehanju delovnega razmerja s pravico do pokojnine izda minister. Odločba je dokončna.

(4) Pokojnino odmeri in izplačuje Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije.

(5) Sredstva za razliko med pokojnino po splošnih predpisih in pokojnino po tem zakonu se zagotavljajo iz proračuna Republike Slovenije.

109. člen

(uporaba zakona za zaposlene)

(1) Določbe tega zakona, ki določajo ustrezno stopnjo splošne izobrazbe za poklicno delo v vojski, se ne uporabljajo za tiste, ki so bili pripadniki stalne sestave Teritorialne obrambe na dan 18. 7. 1991 in če so ob uveljavitvi tega zakona imeli najmanj 15 let skupne zavarovalne dobe.

(2) Pripadniki stalne sestave iz prejšnjega odstavka, ki ne izpolnjujejo pogoja skupne zavarovalne dobe, morajo manjkajočo stopnjo splošne izobrazbe pridobiti v desetih letih po uveljavitvi tega zakona.

(3) Določbe tega zakona, ki urejajo zaposlovanje v Slovenski vojski s pogodbo o zaposlitvi, se uporabljajo za pripadnike stalne sestave, ki so zaposleni v stalni sestavi ob uveljavitvi tega zakona, tako da se šteje, kot da so sklenili pogodbo o zaposlitvi za vojake pet, za podčastnike in častnike pa deset let, šteto od uveljavitve tega zakona.

(4) Pripadniki stalne sestave iz prejšnjega odstavka imajo med trajanjem in po izteku rokov, določenih v prejšnjem odstavku, pravice in dolžnosti, kot jih ta zakon določa za pogodbe o zaposlitvi.

110. člen

(prevzem sredstev in opreme)

(1) V skladu z zakonom ministrstvo prevzame po stanju na dan 31. 12. 1993 opremo in oborožitev enot za zveze, centrov za obveščanje, oborožitev ter opremo, namenjeno za delo občinskih upravnih in drugih organov, podjetij, zavodov in drugih organizacij za delo v vojni, arhive ter drugo dokumentacijo za izvrševanje temeljne dejavnosti upravnih organov na področju obrambe ter zaščite.

(2) Oborožitev in oprema iz prejšnjega odstavka z dnem uveljavitve tega zakona postanejo državna last.

(3) Iz opreme iz prvega odstavka tega člena je izvzeta oprema, namenjena zaščiti in reševanju ter organom za notranje zadeve.

(4) Za uporabo poslovnih in drugih prostorov, v katerih so ob uveljavitvi tega zakona poslovali upravni organi, pristojni za obrambne zadeve, in opreme teh prostorov, ministrstvo sklene z občinami oziroma mestom ustrezne pogodbe.

111. člen

(prevzem delavcev)

(1) Ministrstvo v skladu z zakonom prevzame tudi delavce občinskih in mestnih upravnih organov, pristojnih za obrambne zadeve.

(2) Z dnem prevzema delavcev upravnih organov, pristojnih za obrambne zadeve, so predstojniki teh organov dolžni ministru ponuditi svoj odstop.

112. člen

(prevzem pristojnosti)

(1) V skladu z zakonom nadaljujejo dosedANJI občinski in mestni upravni organi, pristojni za obrambne zadeve, delo kot izpostave uprav za obrambo ministrstva in opravljajo tiste upravne in strokovne zadeve, kot so jih opravljali do tega roka.

(2) Upravni postopki, ki so v teku, se dokončajo v skladu s tem zakonom.

(3) Ministrstvo in občine s pogodbo uredijo način opravljanja zadev s področja zaščite in reševanja v prehodnem obdobju oblikovanja samoupravnih lokalnih skupnosti.

113. člen
(premoženje za potrebe obrambe)

(1) Premoženje, s katerim upravlja ministrstvo, postane z dnem uveljavitve tega zakona državna lastnina.

(2) Vlada podrobneje uredi evidence in način upravljanja premoženja iz prejšnjega odstavka ter postopek za izkazovanje v katastru in prostorskih aktih.

114. člen
(uskladitev priprav in predpisov)

(1) Priprave in organizacijo obrambe je treba uskladiti s tem zakonom v enem letu po njegovi uveljavitvi.

(2) Organi, določeni s tem zakonom, so dolžni izdati izvršilne predpise v šestih mesecih po uveljavitvi zakona.

115. člen
(veljavnost zakona)

Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati zakon o obrambi in zaščiti (Uradni list RS, št. 15/91), razen določb 135. in 136. člena, ki prenehajo veljati z dnem uveljavitve predpisov iz 107. in 108. člena tega zakona.

116. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.«.

Zakon o spremembi in dopolnitvi zakona o obrambi – ZObr-A (Uradni list RS, št. [44/97](#)) vsebuje naslednjo končno določbo:

»2. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.«.

Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o obrambi – ZObr-B (Uradni list RS, št. [87/97](#)) spreminja 108. člen zakona tako, da se glasi:

»108. člen
(zavarovanje)

(1) Do sprejema predpisov o dodatnem zavarovanju oziroma predpisov, ki bodo enotno uredili štetje zavarovalne dobe s povečanjem, se za delavce, ki opravljajo vojaško službo, uporabljajo predpisi, ki so veljali na dan uveljavitve tega zakona.

(2) Delavcem, ki so pridobili varstvo zatečenih statusnih, socialnih in drugih pravic po 14. členu ustavnega zakona za izvedbo temeljne ustavne listine o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 1/91-I) s pristopom v Teritorialno obrambo Republike Slovenije in delavcem, ki so bili pripadniki stalne sestave Teritorialne obrambe na dan 18. 7. 1991, pa jih v šestih mesecih po uveljavitvi tega zakona ni mogoče razporediti na delo oziroma jim zagotoviti druge ustrezne zaposlitve niti izven državne uprave, preneha delovno razmerje s pravico do pokojnine, če imajo najmanj 25 (moški) oziroma 20 let (ženske) skupne pokojninske dobe. Pokojnina se jim odmeri v višini 85% pokojninske osnove, ki jo predstavlja njegova povprečna mesečna plača v zadnjem koledarskem letu oziroma primerljiva plača za zaposlenega delavca v Teritorialni obrambi z enako izobrazbo kot delavca, ki je bil zaposlen brez razporeditve do upokojitve, če je to zanj ugodneje.

(3) Odločbo o prenehanju delovnega razmerja s pravico do pokojnine izda minister. Odločba je dokončna.

(4) Pokojnino odmeri in izplačuje Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije.

(5) Sredstva za razliko med pokojnino po splošnih predpisih in pokojnino po tem zakonu se zagotavljajo iz proračuna Republike Slovenije.«;

ter vsebuje naslednji prehodni in končno določbo:

»2. člen

Vlada Republike Slovenije določi najkasneje v 30 dneh od uveljavitve tega zakona delovna mesta delavcev, ki opravljajo vojaško službo iz prejšnjega člena.

3. člen

Akte o notranji organizaciji in sistemizaciji ter formacije delovnih mest oziroma vojaških dolžnosti je potrebno uskladiti z določbo 1. člena tega zakona in aktom Vlade Republike Slovenije iz prejšnjega člena najkasneje v 30 dneh od uveljavitve akta iz prejšnjega člena.

4. člen

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.«.

Odločba o razveljavitvi dela drugega odstavka 94. člena ter tretjega in četrtega odstavka 109. člena zakona o obrambi (Uradni list RS, št. [13/98](#)) spreminja tretji in četrti odstavek 109. člena zakona tako, da se glasi:

»109. člen
(uporaba zakona za zaposlene)

(1) Določbe tega zakona, ki določajo ustrezno stopnjo splošne izobrazbe za poklicno delo v vojski, se ne uporabljajo za tiste, ki so bili pripadniki stalne sestave Teritorialne obrambe na dan 18. 7. 1991 in če so ob uveljavitvi tega zakona imeli najmanj 15 let skupne zavarovalne dobe.

(2) Pripadniki stalne sestave iz prejšnjega odstavka, ki ne izpolnjujejo pogoja skupne zavarovalne dobe, morajo manjkajočo stopnjo splošne izobrazbe pridobiti v desetih letih po uveljavitvi tega zakona.

(3) ([razveljavljen](#))

(4) ([razveljavljen](#))«.

Zakon o materialni dolžnosti – ZMatD (Uradni list RS, št. [87/01](#)) vsebuje naslednjo končno določbo:

»33. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.«.

Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o obrambi – ZObr-C (Uradni list RS, št. [47/02](#)) vsebuje naslednje prehodne in končne določbe:

»PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

48. člen

Pripadniki stalne sestave, ki ne izpolnjujejo pogojev po prvem in drugem odstavku 109. člena zakona oziroma po drugem predpisu in imajo nižjo izobrazbo od zahtevane ter se

ob uveljavitvi tega zakona ne šolajo za pridobitev ustrezne izobrazbe, se razporedijo na dolžnost, ki ustreza njihovi izobrazbi.

49. člen

Po preteku enega leta po uveljavitvi tega zakona se prenehajo uporabljati v vojski naslovni čini.

50. člen

Varnostno preverjanje pripadnikov Slovenske vojske in delavcev, ki poklicno delajo na obrambnem področju v ministrstvu, se v skladu s tem zakonom opravi najkasneje v dveh letih po uveljavitvi tega zakona, če z drugim zakonom ni določeno drugače.

51. člen

Z uveljavitvijo tega zakona se čin podporočnika prevede v čin poročnika, pri mornariških činih pa v čin poročnika korvete.

52. člen

(1) Priprave in organizacijo obrambe je treba uskladiti s tem zakonom v enem letu po njegovi uveljavitvi.

(2) Organi, določeni s tem zakonom, so dolžni izdati izvršilne predpise v enem letu po uveljavitvi zakona.

53. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.«.

Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o obrambi – ZObr-D (Uradni list RS, št. [40/04](#)) spreminja 107. člen zakona tako, da se glasi:

»107. člen
(vrednotenje posebnih delovnih razmer)

Do sprejema predpisov, ki bodo uredili vrednotenje posebnih delovnih razmer in odgovornosti za javne uslužbence, se za delavce, ki poklicno delajo na obrambnem področju, uporabljajo predpisi, ki so veljali na dan uveljavitve tega zakona.«;

ter vsebuje naslednje prehodne in končne določbe:

»PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

23. člen

(prenehanje delovnega razmerja zaradi pridobitve pravice do pokojnine)

(1) Vojaškim osebam na obrambnem področju, ki so sklenile pogodbo o zaposlitvi za nedoločen ali določen čas ali so se zaposlile za nedoločen čas pred dnem uveljavitve tega zakona, preneha delovno razmerje na obrambnem področju najkasneje do konca koledarskega leta, v katerem izpolnijo pogoje za pridobitev pravice do starostne pokojnine po splošnih predpisih. Vojaškim osebam, ki so izpolnile pogoje za pridobitev pravice do starostne pokojnine po splošnih predpisih pred uveljavitvijo tega zakona, preneha delovno razmerje najkasneje v enem letu po uveljavitvi tega zakona.

(2) Pri ugotavljanju izpolnjevanja pogojev za pridobitev pravice do starostne pokojnine iz prejšnjega odstavka se upošteva tudi zavarovalna doba s povečanjem oziroma dodana doba iz naslova obveznega dodatnega zavarovanja.

24. člen

(prenehanje delovnega razmerja s pravico do pokojnine)

(1) Delovnim invalidom na obrambnem področju, ki jih ni mogoče razporediti na proste formacijske dolžnosti ali prosta delovna mesta, najkasneje v enem letu po uveljavitvi tega zakona preneha delovno razmerje s pravico do pokojnine ob izpolnitvi pogojev minimalne starosti in minimalne pokojninske dobe, kot so določeni za posamezno leto v 404. členu Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 20/04 – uradno prečiščeno besedilo).

(2) Pri odmeri pokojnine iz prejšnjega odstavka se ne upošteva določb splošnih predpisov o povečanju oziroma zmanjšanju starostne pokojnine ter ugodnejšem vrednotenju delovne dobe, daljše od polne delovne dobe. Tako odmerjena pokojnina ne more biti nižja od zneska pokojnine, odmerjene od 82% dejanske pokojninske osnove posameznega upravičenca oziroma najnižje pokojninske osnove, če je to zanj ugodneje.

25. člen

(prenehanje delovnega razmerja)

(1) O prenehanju delovnega razmerja iz 23. in 24. člena tega zakona odloči minister. Odločba o prenehanju delovnega razmerja je dokončna.

(2) Delavci iz 23. in 24. člena tega zakona imajo ob prenehanju delovnega razmerja pravico do odpravnine v višini kot ob upokojitvi, določeni s splošnimi predpisi. Sredstva za razliko med pokojnino po splošnih predpisih in pokojnino po tem zakonu se zagotavlja iz proračuna Republike Slovenije.

26. člen

(uporaba zakona za zaposlene)

(1) Delavci na obrambnem področju, ki so bili pripadniki stalne sestave Teritorialne obrambe na dan 18. julija 1991 in so imeli na dan 14. januarja 1995 najmanj 15 let skupne zavarovalne dobe, pa jim zato ni bilo treba v skladu z zakonom o obrambi pridobiti predpisane ustrezne stopnje splošne izobrazbe za poklicno delo v vojski, ob uveljavitvi tega zakona obdržijo razporeditev na formacijsko dolžnost oziroma delovna mesta in naziv.

(2) Delavci na obrambnem področju, ki so bili v skladu s prvim odstavkom 9. člena Uredbe o skupnih osnovah in kriterijih za notranjo organizacijo in sistemizacijo delovnih mest v organih državne uprave (Uradni list RS, št. 24/98, 56/98 in 59/02) razporejeni na formacijsko dolžnost oziroma delovno mesto, za katero je predpisana ena stopnja višje izobrazbe kot jo imajo, ob uveljavitvi tega zakona obdržijo razporeditev na formacijsko dolžnost ali delovno mesto in naziv.

(3) Šteje se, da izpolnjujejo pogoje glede zahtevane strokovne izobrazbe za vojake oziroma podčastnike pripadniki stalne sestave, ki imajo IV. stopnjo izobrazbe, ki so ob uveljavitvi tega zakona razporejeni na formacijske dolžnosti vojakov oziroma podčastnikov z zahtevano V. stopnjo izobrazbe. Vojaške osebe na teh dolžnostih obdržijo razporeditev na formacijsko dolžnost ali delovno mesto in naziv.

(4) Šteje se, da izpolnjujejo pogoje glede strokovne izobrazbe za častnike, pripadniki stalne sestave, ki imajo VI. stopnjo izobrazbe in so sklenili pogodbe o zaposlitvi pred uveljavitvijo tega zakona, razporejeni pa so na formacijske dolžnosti, za katere se po spremembi predpisov zahteva VII. stopnja izobrazbe. Vojaške osebe na teh dolžnostih obdržijo razporeditev na formacijsko dolžnost ali delovno mesto in naziv.

(5) Delavci na obrambnem področju, ki ne izpolnjujejo pogojev iz prejšnjih odstavkov in so ob uveljavitvi tega zakona vpisani v ustrezní izobraževalni program za pridobitev manjkajoče stopnje izobrazbe oziroma se vpišejo v tak program v šestih mesecih po uveljavitvi tega zakona, obdržijo razporeditev na formacijsko dolžnost oziroma delovno mesto in naziv s pogojem, da pridobijo ustrezno stopnjo izobrazbe do izteka roka, določenega v pogodbi o izobraževanju oziroma dokler redno opravljajo obveznosti, določene z izobraževalnim programom, vendar najkasneje do 14. januarja 2009.

(6) Delavca, ki je vpisan v ustrezní izobraževalni program za pridobitev manjkajoče stopnje izobrazbe, pa ne pridobi ustrezne stopnje izobrazbe do izteka rokov iz prejšnjega odstavka, se najkasneje v 90 dneh po izteku roka razporedi na formacijsko dolžnost oziroma delovno mesto, za katero izpolnjuje pogoje glede stopnje in smeri izobrazbe, ne glede na njegov čin ali naziv. Najkasneje v dveh letih po uveljavitvi tega zakona se razporedi tudi delavce na obrambnem področju, ki ne izpolnjujejo pogojev iz prvega, drugega, tretjega in prejšnjega odstavka, na formacijske dolžnosti oziroma delovna mesta, za katere izpolnjujejo predpisane pogoje glede stopnje in smeri izobrazbe.

(7) Vojaške osebe iz prvega odstavka tega člena se pri imenovanju na formacijsko dolžnost ali delovno mesto po novi organizaciji vojske v skladu z zakonom o obrambi, lahko imenujejo le na formacijsko dolžnost ali delovno mesto, za katero se zahteva formacijski čin, ki je enak osebnemu činu, kot ga imajo ob uveljavitvi tega zakona.

(8) Delavci na obrambnem področju, ki so ob uveljavitvi tega zakona razporejeni na formacijsko dolžnost oziroma delovno mesto, za katero nimajo predpisane ustrezne izobrazbe, ne morejo biti razporejeni na višje formacijske dolžnosti oziroma višja delovna mesta, niti ne morejo biti povišani v činih in napredovati v razredih oziroma napredovati v nazivih in ne napredovati v plačilnih razredih.

27. člen (odpoved činu)

(1) Vojaška oseba v stalni sestavi, ki po zakonu ne izpolnjuje predpisanih izobrazbenih pogojev za opravljanje vojaških, podčastniških ali častniških formacijskih dolžnosti, se lahko vojaškemu, podčastniškemu ali častniškemu činu pisno odpove v enem letu po uveljavitvi tega zakona.

(2) Vojaška oseba iz prejšnjega odstavka se razporedi na vojaško oziroma podčastniško formacijsko dolžnost, za katero izpolnjuje pogoje. Prizna se ji najvišji vojaški oziroma podčastniški čin glede na pogoje, ki jih izpolnjuje, in se na tej dolžnosti povišuje v višji čin v skladu s tem zakonom. S to dolžnostjo se uskladi tudi plača in druge pravice v zvezi z delom. Vojak oziroma podčastnik lahko ponovno pridobi podčastniški oziroma častniški čin le, če izpolni predpisane pogoje.

(3) Činu se lahko pisno odpove tudi oseba, ki je sklenila pogodbo o zaposlitvi v stalni sestavi vojske oziroma pogodbo o službi v rezervni sestavi po uveljavitvi tega zakona, če je čin pridobila kot pripadnik rezervne sestave vojske.

28. člen

(delovna mesta na katerih se opravlja vojaška služba)

(1) Vojaške osebe, ki so sklenile pogodbo o zaposlitvi pred uveljavitvijo tega zakona in so razporejene na delovna mesta, na katerih se opravlja vojaška služba, sklenejo dodatek k pogodbam o zaposlitvi.

(2) Delavci na obrambnem področju, ki delajo na delovnih mestih, kjer se opravlja vojaška služba, pridobijo pravico do dodatka za stalnost z uveljavitvijo tega zakona v višini, določeni s tem zakonom.

(3) Pri izračunu višine dodatka za stalnost se v delovno dobo všteva tudi poklicno opravljanje vojaške službe v formacijah Teritorialne obrambe oziroma v drugih sestavah, izenačenih s Teritorialno obrambo v skladu s predpisi ter opravljanje vojaške službe na določenih delovnih mestih oziroma delih v ministrstvu ali v drugih državnih organih.

29. člen

(odstopanje v činu)

(1) Poročnik ali nadporočnik, ki izpolnjuje predpisane pogoje in je ob uveljavitvi oziroma bo po uveljavitvi tega zakona razporejen na formacijsko dolžnost, za katero se zahteva dve stopnji višji čin, kot je njegov osebni čin, obdrži razporeditev na formacijsko dolžnost in naziv, vendar ne dalj kot dve leti po uveljavitvi tega zakona. Določba tega odstavka se smiselno uporablja tudi za poročnike korvete in poročnike fregate. Častniku se razporeditev na takšno formacijsko dolžnost všteva v obdobje za povišanje.

(2) Štabni vodnik, višji štabni vodnik ali praporščak, ki ima predpisano izobrazbo, se lahko razporedi na formacijsko dolžnost za katero se zahteva dve stopnji višji čin, kot je njegov osebni čin, vendar ne dalj kot tri leta po uveljavitvi tega zakona. Podčastniku se razporeditev na takšno formacijsko dolžnost všteva v obdobje za povišanje.

30. člen

(prevedba in imenovanje v naziv vojaških oseb)

Prevedba oziroma imenovanje vojaških oseb v naziv v skladu s predpisi o javnih uslužbencih je izenačeno z imenovanjem na formacijsko dolžnost po zakonu o obrambi, izvajajo pa se z akti vodenja in poveljevanja.

31. člen

(globe)

(1) Globe, določene v 21. členu tega zakona, se do začetka uporabe Zakona o prekrških (Uradni list RS, št. 7/03) v postopku o prekršku izrekajo kot denarne kazni v mejah, ki so za globo določene v 21. členu tega zakona, razen za odgovorno osebo samostojnega podjetnika posameznika.

(2) Za prekrške, določene v 22. členu tega zakona, se do začetka uporabe zakona iz prejšnjega odstavka kaznuje posameznik z denarno kaznijo od 100.000 do 150.000 tolarjev.

32. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.«.

Zakon o dopolnitvi Zakona o obrambi – ZObr-E (Uradni list RS, št. [95/15](#)) vsebuje naslednjo končno določbo:

»KONČNA DOLOČBA

2. člen

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.«.

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o obrambi – ZObr-F (Uradni list RS, št. [139/20](#)) vsebuje naslednjo prehodno in končno določbo:

»PREHODNA IN KONČNA DOLOČBA

4. člen (uskladitev predpisov)

(1) Vlada v treh mesecih od uveljavitve tega zakona z njim uskladi Uredbo o pogodbenem opravljanju vojaške službe v rezervni sestavi Slovenske vojske (Uradni list RS, št. 95/02, 122/04, 30/09, 97/12 in 89/20).

(2) Minister v treh mesecih od uveljavitve tega zakona sprejme sklep iz novega drugega odstavka 92. člena zakona.

5. člen (začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.«.